

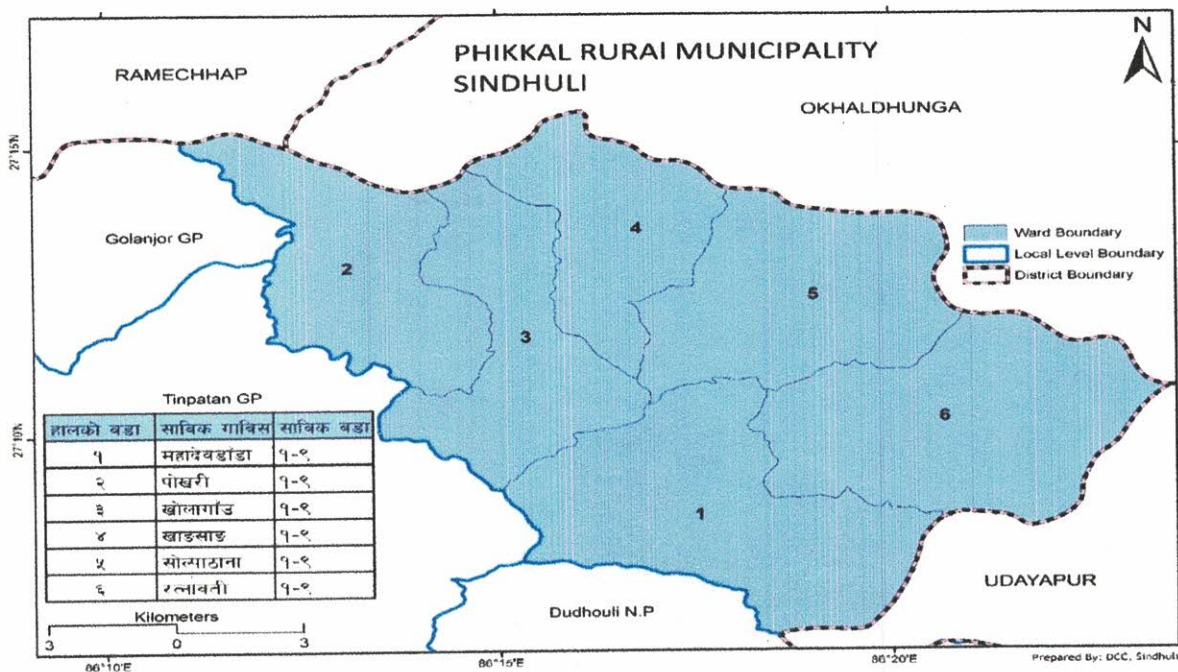

फिक्कल गाउँकायपालिकाको कार्यालय
खाङ्साङ, सिन्धुली
बागमती प्रदेश, नेपाल

बहुक्षेत्रीय पोषण योजनाको वार्षिक प्रतिवेदन २०८१/०८२

Multi Sector Nutrition Plan Annual Report 2081/082

कृतज्ञता

बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय मार्फत दातृ निकाय र विकास साभेदार संघ संस्थाहरु -पोषण तथा खाद्य सुरक्षा नेपाल, यूरोपियन यूनियन, यूनिसेफ) ले संयुक्त रुपमा दूर्गम तथा पिछडिएको क्षेत्रमा कुपोषणको कारणले अति शीघ्र,मध्यम,कुपोषण, रक्त अल्पता, पुङ्कोपन, ख्याउटेपन, उमेर अनुसारको कम तौल जस्ता समस्याले ग्रसित भई शारीरिक, मानशशीक तथा बौद्धिक रुपमा अस्वस्थ भएको सन्दर्भमा यस्ता कार्यक्रम स्थानीय स्तरमा बढी प्रभावकारी हुने देखिन्छ । फलस्वरुप यस कार्यक्रमले १००० दिनका आमा, किशोरीहरु, बालबालिका तथा गर्भवति आमा महिलाहरुलाई सहयोग पुर्याउने छ । यस गाउँपालिका स्थानीय खाद्य पौष्टिक तत्त्वको भण्डारण भएता पनि स्थानीय स्तरमा उचित खानपानमा विज्ञताको कमिले पोषणमा असर पारेकोछ यसलाई न्यनिकरण गर्नको लागि जनचेतनामूलक सन्देश प्रशारण, हरेक बार चार खानेकुराको परिकार १००० दिनका आमालाई जानकारी हुनु, गर्भ अवस्था चेक जाँच, नियमित स्वास्थ्य चेकजाँच जस्ता स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार ल्याने विषयप्रति हाम्रो समाजमा विभिन्न किसिमका कुरिति, कुसंस्कारहरु छन् । यस्ता कार्यक्रमले पोषणमा पारेको असर वारे स्थानीय स्तरमा चेतना फैलिएको छ ।

स्थानीय स्तरमा परम्परागत रुपमा पाल्दै आएका पशु वस्तुलाई पालन प्रणालीमा सुधार ल्याई नस्ल सुधार जस्ता महत्त्वपूर्ण कार्यक्रम समेटिनु पर्ने देखिन्छ । यस क्षेत्र भौगोलिक क्षेत्रफलका हिसावले नेपालको सबभन्दा ठूलो भूभाग ओगटेकोले व्यवसायीक पशु चौपाय पालनको लागि प्रशस्त क्षेत्रफलमा चरन क्षेत्र रहेता पनि परम्परागत पशुपालनकै कारण व्यवस्थित दूध विकास हुन सकेको छैन,स्थानीय स्तरमा उत्पादित दूधजन्य पदार्थले उचित किसिमले बजार व्यवस्थापन हुन सकेको छैन ।पशु पालन मलको लागि प्रयोग हुदै आएकोमा दूधको विकास तथा दूध किनबेच गर्ने वानीको विकास समेत भईसकेको छैन ।जसले गर्दा कुपोषणको मात्र वृद्धि भएको देखिन्छ । यहाँ दूध नस्ल सुधार लगाएत अन्य पोषिलो खाने बानिमा सुधार ल्याउन सकेको खण्डमा स्थानीय तह सम्म यस कार्यक्रमको प्रभावकारीका बढि देखिनेछ।

अब देखि पोषण तथा खाद्य सुरक्षा कार्यक्रम स्थानीय सरकारको प्राथमिकता परेको छ । स्थानीय सरकारले पोषण सम्बन्धि योजना बनाउँदा स्थानीय आवश्यकता, परिवेश विविध क्षेत्रलाई समेटिने गरी बनाईनु पर्नेछ । यसै सन्दर्भमा पोषण योजना बनाउने क्रममा यस फिक्कल गाउँपालिकाले स्थानीय तहको पोषण पार्श्वचित्र (प्रोफाईल) बनाउने चरणमा छ र पोषण सम्बन्धी नेपालले सन २०३० सम्म कुपोषणलाई अन्त्य गर्ने अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धता व्यक्त गरेको छ साथै यस फिक्कल गाउँपालिकाले पनि २०॥ गते गाउँपालिका स्तरीय पोषण सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रममा गाउँपालिकाका नवनिर्वाचित पदाधिकारीहरु, विषयगत कार्यालयका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरुले पोषण सम्बन्धी स्थानीय प्रतिबद्धता जाहेर गरेका छन् । यस गाउँपालिकाले उक्त प्रतिबद्धतालाई कार्यान्वयन गर्ने क्रममा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, विकास साभेदार निकाय तथा दातृ निकायबाट आगामी दिनहरुमा यस गाउँपालिकाले सहयोगको अपेक्षा गर्दछ ।विगतमा संचालित बहुक्षेत्रीय पोषण योजनाको कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयनका क्रममा सहयोग गर्ने विकास साभेदार निकाय (संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, पोषण तथा खाद्य सुरक्षा नेपाल, युनिसेफ, यूरोपियन यूनियन) लाई यस गाउँपालिकाले हार्दिक आभार प्रकट गर्दछ ।

फिक्कल गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, खाड्साङ्

5-4
उन्वरबहादुर रज्जु मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

परिचय

पोषण भन्नाले शरीरले खानाको उपभोगसम्बन्धि विज्ञानलाई बुझाउँछ । खानाको उपभोग भन्नाले खाना चपाउनु, निल्नु, शरीरले सोस्नु भन्ने बुझिन्छ । शरीरलाई आवश्यक पर्ने पोषणतत्त्वहरूको मात्रा कम वा बढी भएर शरीरमा पर्ने असरको अवस्थालाई कुपोषण भनिन्छ । सामान्यतया कुपोषण र न्यूनपोषणलाई एउटै शब्द बुझाउने शब्दहरूको रूपमा प्रयोग गरिएको पाइन्छ । कुपोषणले न्यूनपोषणका अवस्थाहरूको साथै अधिक तौल तथा मोटोपनको अवस्थालाई पनि बुझाउँछ । न्यून पोषण भन्नाले पुष्टिकोपन, कम तौल, ख्याउटेपन तथा सूक्ष्म पोषणतत्त्वको कमीले हुने अवस्थाहरूलाई बुझाउँछ । अत्यधिक चिल्लो, गुलियो, नुनिलो खाना खाएका कारणले तथा निष्कृत्य जीवनशैली कारणले हुने बढी तौल र मोटोपनको अवस्थालाई अधिक पोषण भनिन्छ । कुपोषण हुनुमा स्वास्थ्य, स्याहार सुसार खाद्य सुरक्षा, शिक्षा, खानेपानी तथा सरसफाई, स्रोतको पहुँच, सशक्तिकरण जस्ता कारणहरू जिम्मेवार रहेका हुन्छन् । त्यसैले कुन खाद्य वस्तु उत्पादन वा खरी गर्ने, के कस्तो खानेकुरा खाने, पोषणको दृष्टिकोणले जोषखममा हने वर्गको स्याहार सुसार के कसरी गर्ने भन्ने कुराहरूले पोषण अवस्थामा प्रत्यक्ष प्रभाव पारेको हुन्छ । जीवनको पहिलो १००० दिन (गर्भावस्थाको पहिलो दिन देखि बच्चा जन्मिएको दुई वर्ष सम्म) पोषणको अवस्था सुधार गर्ने सुनौलो मौका हो । यो अवधिमा बच्चाहरूको शारीरिक, बौद्धिक तथा संवेगात्मक विकासको सुरुवात द्रत गतिले हुन्छ । यो अवधिमा हुन नसकेको वृद्धि विकास त्यसपछि हुन सक्दैन । त्यसैले पोषणसंग सम्बन्धित क्रियाकलापहरू अन्य १००० दिनमा उमेर समुहका बालबालिका तथा महिलाहरूलाई लक्षित गरेर कार्यान्वयन गर्नु पर्ने हुन्छ । कुपोषणको समस्या समधान गर्न बहुक्षेत्रगत कार्यहरू गर्न जरुरी हुन्छ भन्ने तथ्यलाई विश्वव्यापी रूपमा स्वीकार गरिएको छ । बहुक्षेत्री अवधारणा अनुरूप विभिन्न क्षेत्रगत निकायको समन्वय र सहकार्यमा यो योजना कार्यान्वयन भएकाले पोषणसम्बन्धी कार्यक्रम तथा क्रियाकलापहरूमा प्राथमिकताका साथ बजेट रकम वृद्धि गर्नमा समेत यसले मद्दत पुगेको छ । योजना कार्यान्वयनका लागि क्षेत्रगत निकायहरूसंग समन्वय र सहकार्य गर्न राष्ट्रिय योजना आयोगले नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गरिरहेको र राष्ट्रिय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा सचिबलयले सहयोगी भूमिका निवाहा गरिरहेको छ । यसले नियमित रूपमा गरिने योजना तर्जुमा तथा पोषण योजनासंग सम्बन्धित क्षेत्रगत मन्त्रालयहरूसंग आवद्ध भई योजना तर्जुमा गरी कार्य गर्दा योजना तर्जुमाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुका साथै आर्थिक मितव्ययिता कायम गर्न सकिन्छ । विकास साभेदारहरूबाट प्राप्त सबै सहयोगहरूलाई बहुक्षेत्रीय अवधारण अनुसार नेपाल सरकारको बजेट प्रणालीमार्फत सरकारी संयन्त्रद्वारा खर्च हुने व्यवस्था अनिवार्य रूपमा गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

उन्त्यरगोर रजन मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

फिक्कल गाउँपालिका सिन्धुलीको संक्षिप्त परिचय

सिन्धुली जिल्लाको पूर्वोत्तर क्षेत्रका साविक महादेवडाँडा, सुम्नाम पोखरी, खोलागाउँ, खाडसाङ, सोल्पाठाना र रत्नावती गाउँ विकास समितिहरूलाई मिलाएर फिक्कल गाउँपालिका निर्माण गरिएको हो। पर्यटकीयस्थल फिक्कल चुचुरोको नामबाट यस गाउँपालिकाको नामाकरण गरि मिति २०७३ साल फाल्गुण २७ गते स्थापना गरिएको हो। महाभारत श्रृङ्खलामा पर्ने २३८६ मिटर उचाईमा रहेको फिक्कल चुचुरो जिल्लाकै सर्वोच्च शिखर हो। मनोरम दृश्यावलोकनका लागि प्रसिद्ध फिक्कल चुचुरो यस गाउँपालिकाका भित्रको पर्यटकीय स्थल हो। मध्येपहाडी लोकमार्गको सिन्धुली खण्डको अधिकांश भाग यसै गाउँपालिकाको उत्तरी क्षेत्र भएर गएको छ। फिक्कल गाउँपालिकाको आर्थिक रूपले भविष्य उज्ज्वल छ।

आ.व. २०७७/०७८ देखि हाल सम्मलागु भएको यस बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यक्रमले यस गाउँपालिकाका सुनौला १००० दिनका आमाको पोषण तथा स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार गर्नका लागि यो कार्यक्रम संचालन गरेको छ। फिक्कल गाउँपालिकामा मातृशिशु पोषण स्थितिमा सुधार ल्याउनका लागि नेपाल सरकार सयूक्त राष्ट्र संघ र फिक्कल गाउँपालिकाको साभेदारिमा यो कार्यक्रम संचालन भई रहेको छ। यो कार्यक्रम यस गाउँपालिकाको ३ वटा वडा (२, ३ र ५) मा संचालन भई रहेको छ र अन्य ३ वटा वडा (१, ४ र ६) मा संक्षिप्त कार्यक्रम संचालन भएको छ।

यस फिक्कल गाउँपालिकाका २, ३ र ५ गरि जम्मा ३ वटा वडालाई यस आ.व.मा पोषणमैत्री वडा घोषणा गर्न छनौट गरि त्यहाँका सुनौला हजार दिनका आमा, किशोर किशोरी र आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारलाई स्वास्थ्य स्थिति आर्थिक अवस्थामा सुधार ल्याउने उद्देश्यले विभिन्न क्षेत्र (शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशुपन्छी, महिला तथा बालबालिका, खानेपानी तथा सरसफाई र शासकीय प्रबन्ध) जस्ता विषयहरूलाई समेटदै पोषण स्थितिमा सुधार गर्दै आयको छ। यस गाउँपालिकाका ३ वटा वडाका सम्पूर्ण घरपरिवारलाई स्वास्थ्य स्थितिमा पोषणको अभाव हुन नदिन स्थानीय स्तरमा पाईने स्थानीय खाद्यवस्तुको महत्ववारे जानकारी दिन दिदै आएको छ।

१. जनसांख्यिक विवरण (वडागत जनसंख्या र वडाको क्षेत्रफल)

हालको वडा नं	साविक गाउँ विकास समिति	जनसंख्या	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी)
१	महादेवडाडा	३७१५	४०.०६
२	सुम्नाम पोखरी	२२७३	२७
३	खोलागाउँ	२५५४	२९
४	खाडसाङ	२५८६	२३
५	सोल्पाठाना	१९९५	३१
६	रत्नावती	२७८७	३५

 ड. नरबहादुर रज्जु मगर
 प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

पृष्ठभूमि:

नेपालले राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा व्यक्त गरेका विभिन्न समझदारी तथा प्रतिबद्धताहरू कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा बालबालिका, महिला तथा किशोरीहरूको पोषणको अवस्था सुधारको लागि गरेका सबै प्रतिबद्धताका साथै दिगो विकास लक्ष्य र विश्व स्वास्थ्य सभाले तोकेका स्वास्थ्य तथा पोषण सम्बन्धी लक्ष्य तथा सूचकहरू पुरा गर्ने राज्य र राज्यका सबै निकाय र तहको दायित्व तथा जिम्मेवारी रहेको छ ।

अन्तराष्ट्रिय रुपमा नै कुपोषणको समस्या निराकरण गर्ने कार्यलाई सामाजिक, आर्थिक तथा मानवीय विकासका साथै दिगो विकास लक्ष्य प्राप्त गर्ने आधारको रुपमा लिइएको छ । कुपोषणबाट सृजना हुने समस्याहरू गम्भीर, दुरगामी तथा अपुरणीय किसिमको हुनेकुरा विभिन्न अध्ययनले प्रष्टपारेको छ । हामी सबैको प्रयत्नबाट मात्रै महिला, बालबालिका र किशोरीहरूमा हुने कुपोषणलाई उल्लेख्य रुपमा घटाउन सम्भव छ भन्ने कुरालाई मनन गर्दै यस जुगल गाउँपालिकाले बहुपक्षीय प्रयत्न, अभियान र कार्यक्रम संचालन गर्ने योजना गर्यो । पोषणको क्षेत्रमा भएका उपलब्धीहरूलाई दिगो बनाइ थप प्रगति हासिल गर्न पर्याप्त स्रोत साधनको व्यवस्था सहित सम्बद्ध सबैतह, विषयगत शाखा र विभिन्न क्षेत्रहरूबाट थप प्रतिबद्धता सहित सहयोग, सहजीकरण र समन्वय का लागि जुगल गाउँपालिकाले यस कार्यको प्रारम्भ गरेको छ । दिगो विकास लक्ष्य, नेपाल सरकारका राष्ट्रिय, अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धता को पूर्णतामा योगदान दिन स्वास्थ्य र पोषण सुधारको अभियानलाई व्यवस्थित र क्रमबद्ध रुपमा अगाडि बढाउने दीर्घकालिन सोच राख्दै, मिति २०८१ मंसिर १७ गते यस पालिकाका पोषण संग सम्बन्धित सबै पक्षहरूको उपस्थितिमा यस अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरियो। कार्यक्रममा पालिकाका उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, वडा अध्यक्षहरू, कार्यपालिकाका सदस्यहरू, पालिकाका विभिन्न शाखाका कार्यरत कर्मचारीहरू, विभिन्न वडामा कार्यरत वडासचिवहरू, विभिन्न स्वास्थ्य शाखाका प्रमुखहरू, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरू र विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरूको उपस्थितिमा यस कार्यक्रम संचालन भएको थियो ।

पोषणमन्त्री स्थानीय शासनको परिचय

क) मानवपूँजीको विकासका साथै समग्र सामाजिक एवं आर्थिक विकासमा कुपोषण अबरोधको रुपमा नरहने सुनिश्चित गर्नको लागि दीर्घ कुपोषणलाई उल्लेखनीय रुपमा न्यूनीकरण गर्नेतर्फ मुलुक लाई अग्रसर गराईने सोचका साथ विद्यमान संघीय संरचना बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीयतहहरूका नीति, संरचना, प्रणाली, कार्यप्रक्रिया र व्यवहारमा संस्थागत गर्ने प्रशासकीय पद्धति हो ।

ख) यस पद्धतिले स्थानीयतहलाई मातृ, शिशु तथा बाल्यकालिन पोषणको स्थितिमा सुधार ल्याउन योजना तर्जुमा गर्ने, बजेट विनियोजन गर्ने, सभाबाट योजना तथा बजेट स्वीकृत गर्ने, स्वीकृत योजनाको कार्यान्वयन गर्ने, अनुगमन गर्ने, सार्वजनिक सुनुवाइ, प्रचार प्रसार गर्ने कुरामा जोड दिन्छ ।

ग) सामाजिक, आर्थिक तथा मानव विकासमा प्रतिकूल प्रभाव पार्ने कुपोषणलाई न्यूनीकरण गर्न बहुक्षेत्रीय पोषण योजनालाई विद्यमान संघीय संरचना बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीयतहहरूबाट प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनुपर्छ भन्ने सवाललाई कार्यप्रक्रिया र व्यवहारमा लागु गर्ने प्रक्रिया तथा पद्धति नै पोषणमन्त्री स्थानीय शासन हो ।

S. I.
डनरबोडुर रजन मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

पोषणमैत्री स्थानीय शासनको लक्ष्य :

पोषणमैत्री स्थानीय शासनको प्रबर्द्धन मार्फत पोषण विशेष, पोषण संवेदनशील र समर्थ बनाउने वातावरण सम्बन्धी कार्यक्रमहरुको विस्तार गरी पोषण सेवाको उपलब्धता र गुणस्तरमा उल्लेखनीय सुधार गरी महिला, किशोरी तथा बालबालिकाको पोषणको अवस्थामा सुधार ल्याउन र पोषण सेवाको सुनिश्चितता र दिगोपना कायम गर्नु नै पोषणमैत्री स्थानीय शासनको लक्ष्य रहेको छ।

पोषणमैत्री स्थानीय शासनको उद्देश्य :

क) स्थानीय तहका सबै क्षेत्र र निकायहरुको नीति, संरचना, प्रणाली र कार्य सञ्चालन प्रक्रियामा पोषणका सवालहरुको मूलप्रवाहिकरण गर्ने ।

ख) पोषण संवेदनशील सेवाहरुको पहुँच र उपभोग बढाई स्वस्थ बानी व्यवहारमा सुधार ल्याउने। ग) पोषण तथा खाद्य सुरक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरु एकिकृत रुपमा कार्यान्वयन गरी महिला, बालबालिका तथा किशोरी हरूको स्वास्थ्य तथा पोषणको अवस्थामा सुधार ल्याउने।

घ) पोषणका सवालहरुलाई स्थानीय तहको शासन पद्धतिसंग आबद्ध गरी पोषणका सम्बन्धमा भएका स्थानीय, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरुलाई व्यवहारमा उतार्ने ।

पोषणमैत्री स्थानीय शासन किन :

(१) नेपालमा मातृशिशु तथा बाल्यकालिन पोषणको स्थितिमा सुधार ल्याउन नेपाल सरकार, संयुक्त राष्ट्रसंघिय निकायहरु, विकास साझेदारहरु, निजी क्षेत्र र नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरुबाट २०६९ असोज ४ गते प्रतिबद्धता सहितको घोषणापत्रमा हस्ताक्षर गर्दै बहुक्षेत्रीय पोषण योजना पहिलो र दोस्रोको १० वर्षको सफल कार्यान्वयनको उपलब्धी र सिकाईका आधारमा आ.ब.२०८०/०८१ देखि २०८७/०८८ सम्म तेस्रो ७ वर्षे योजनाको रुपमा कार्यान्वयन भइरहेको छ।

(२) नेपालले दिगो विकास लक्ष्य अनुरूप सन् २०३० सम्ममा कुपोषणलाई अन्त्य गर्न अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धता व्यक्त गरेको छ।

(३) विश्व स्वास्थ्य सभाले निर्धारण गरेको लक्ष्य अनुसार नेपालले सन् २०२५को अन्त्यमा कुपोषणको दर २४ प्रतिशत पुर्याउने।

(४) बहुक्षेत्रीय पोषण योजनाको सफल कार्यान्वयनको कर्तव्य र जिम्मेवारी स्थानीय तहको रहेको छ।

(५) नेपालले राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय जगतमा व्यक्त गरेका प्रतिबद्धताहरुलाई पूर्णता दिनेकार्यमा सम्वद्ध सबैको थप प्रयास आवश्यक छ।

(६) सामाजिक, आर्थिक तथा मानविय विकासमा प्रतिकूल प्रभाव पार्ने कुपोषणलाई न्यूनीकरण गर्न बहुक्षेत्रीय पोषण योजनालाई बर्तमान संघिय संरचना बमोजिम संघ, प्रदेश, स्थानीय तहहरुबाट प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गराउनु पर्छ।

उत्तरदायी रजन मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(७) स्थानीय तहमा यस योजनाको सफल कार्यान्वयनले मानव सम विकास प्रतिफल निर्धारण गर्ने हुनाले स्थानीय तहको नेतृत्वमा जोड दिइएको छ।

(८) पोषणका सवालहरुलाई स्थानीय तहले शासन पद्धतिसंग आबद्ध गरी पोषणका सम्बन्धमा भएका राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धतालाई व्यवहारमा उतार्न पोषणमैत्री स्थानीय शासनले सहयोग पुर्याउनेछ।

२. बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमको लागि नेपाल सरकार, विशेष अनुदान र गाउँपालिकाबाट आ.व. २०८०/०८१ को लागि विनियोजित बजेट :

बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम २०८१/०८२

क्र. स	क्षेत्र	कार्यक्रमको नाम	परिमाण	संघीय सरकार विशेष अनुदान
१	शासकीय पबन्ध विकास क्षेत्र	वडा कार्यालय र स्वास्थ्य चौकीहरुमा पोषण कर्नरको स्थापना	१०	२००००० ✓
		वडा र स्वास्थ्य चौकी कार्यालयमा स्तनपान कक्षको स्थापना	६	२००००० ✓
		गाउँपालिकाको पोषण पार्श्वचित्र र पोषण स्थिती पत्र निर्माण कार्यक्रम		४००००० ✓
		पोषण सम्बन्धी स्थानीय तथा राष्ट्रिय रेडियो र होडिङ्गबोर्ड मार्फत सुचना सप्रेषण		१०००००
		पोषणकेन्द्रीत सवालहरु गाउँपालिका र वडाहरुमा जानकारीमुलक फोटो प्रेम प्रदसनी		१००००० •
		पोषणमैत्री स्थानी तह घोषणाको सिकाई अवलोकन भ्रमण		४०००००
		पोषण सुधारमा गरिएका असल अभ्यास सम्बन्धी वृत्त चित्र निर्माण कार्यक्रम		३००००० ✓

(Signature)
 उपप्रमुख, स्वास्थ्य समितिको अध्यक्ष
 स्वास्थ्य समितिको अध्यक्ष

क्र.स	क्षेत्र	कार्यक्रमको नाम	परिमाण	संघीय सरकार विशेष अनुदान
१		पोषणमैत्री वडा घोषण कार्यक्रम		८०००००
		अनुगमन तथा फिल्ड भत्ता		२०००००
		हुवानी खर्च		१५००००
		विविध कार्यक्रम		३०००००
२	महिला तथा बालबालिका विकास क्षेत्र	सुनीला हजार दिनका आमाहरूलाई पोषण सम्बन्धी अभिमुखीकरण	३	३०००००
३	शिक्षा विकास क्षेत्र	विद्यालयका बालबालिका शिक्षक र अभिभावकहरूलाई पोषण, बाल पोषण भत्ता, लैंगिक हिंसा, तथा बालविवाहा सम्बन्धी जनचेतना मुलक सडक नाटक कार्यक्रम	५	१५००००
		विद्यालयहरूमा पोषण सप्ताह मनाउन कार्यक्रममा सहयोग	५	५००००
		एक मा वि एक फलामे टनेल (करेसा बारी) निर्माण कार्यक्रम	८	४०००००
४	कृषि विकास क्षेत्र	स्थानीय स्तरमा पाईने रैथाने बाली प्रबर्द्धन र अभिमुखीकरण कार्यक्रम	३	१०००००
		खाद्य स्वच्छता र गुणस्तर परिक्षणको (food hygiene and quality) बजार अनुगमन कार्यक्रम	३	५००००
		कृषकहरूलाई जैविक विषादी र प्राङ्गारिक मल प्रबर्द्धन कार्यक्रम		३०००००
		कृषकहरूलाई एकीकृत सन्तुजीव व्यवस्थापन तालिम	३	३०००००
		एक घर एक करेसाबारी निर्माण तथा प्रबर्द्धन कार्यक्रम		२००००००
५	पशुपन्छी विकास क्षेत्र	लुप्तविविध बर्ग का घरपरिवारलाई सुधारीयको खोर गोठ प्रबर्द्धन तथा आवश्यक सामग्री वितरण कार्यक्रम		३००००००
	खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र	एक घर एक जुटेल्नो प्रबर्द्धन तथा आवश्यक सामग्री वितरण कार्यक्रम		१२०००००
		जुटेल्नो निर्माण गर्ने घरपरिवारलाई शुद्ध खानेपानीको लागि फिल्टर उपहार कार्यक्रम		९०००००
६	स्वास्थ्य विकास क्षेत्र	पोषणमैत्री स्वास्थ्य चौकी निर्माण कार्यक्रम	३	६०००००
जम्मा रकम रु.				१२५००००

क्र.स	क्षेत्र	कार्यक्रमको नाम	परिमाण	संघीय सशर्त अनुदान	गा.पा आन्तरिक स्रोत
१	शासकीय प्रबन्ध विकास क्षेत्र	गाउँपालिका स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको बैठक	३		५००००
		वडा स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको बैठक	३		२०००००
		पोषण सहजकर्ताको तलब	१	३२५००)	१०००००
		पोशाक भत्ता	१	१००००	
२	कृषि विकास क्षेत्र	एक घर ५ फलफुल विरुवा कार्यक्रम			१५००००
३	शिक्षा विकास क्षेत्र	प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहजकर्तालाई पोषण तथा बाल पोषण भत्ता सम्बन्धी अभिमुखीकरण		१०००००	
४	महिला तथा बालबालिका विकास क्षेत्र	पोषण सुधारको लागि विपन्न समुदायका महिला समूह वा सुहकारीहरू लाई विपन्न सदस्यहरूको आय आर्जन सुधार कार्यक्रम अनुदान	१	७०००००	
जम्मा रकम रु.				११३५०००	५०००००

(Signature)
उत्तरदायी रजि. मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

आ.व. २०८१।०८२ मा सम्पादन भएका कार्यहरु ।

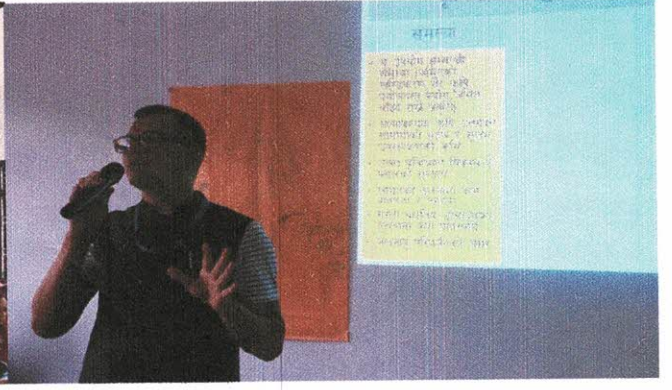
१ कृषि विकास क्षेत्र तर्फ

१.१ स्थानीय स्तरमा पाइने रैथाने बाली प्रवर्द्धन र अभिलेखीकरण कार्यक्रम ।

बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत पोषणमैत्री स्थानीय शासन घोषणाको लागि निर्दिष्ट सूचकहरु मध्य कृषि विकास क्षेत्रको ५.३ मा स्थानीय स्तरमा पाइने रैथाने बाली प्रवर्द्धनका लागि तोकिएको सूचकहरु मध्य यस सुचक प्रप्तीका लागि आ.व. २०८१।०८२ मा विनियोजित बजेट अनुसार उक्त शीर्षकमा रु.१०००००। विनियोजन गरिएको थियो । उक्त कार्यक्रम यस फिक्कल गाउँपालिकाको कृषि विकास शाखाद्वारा मिति २०८२ वैशाख २१ गते गाउँपालिकाको सभाहलमा 'स्थानीय स्तरमा पाइने रैथाने बाली प्रवर्द्धन तथा अभिलेखीकरण कार्यक्रम' संचालन गरिएको थियो। यस कार्यक्रमको उद्देश्य स्थानीय रूपमा हराउँदै गइरहेका रैथाने बालीहरुको पुनः खोज, प्रवर्द्धन तथा पोषण सुरक्षामा योगदान पुऱ्याउने थियो। स्थानीय तहमा खाद्य सुरक्षालाई सुनिश्चित गर्न र पोषणयुक्त खानेकुराको पहुँचलाई बढावा दिन यस कार्यक्रमको अवधारणा गरिएको हो। कार्यक्रम फिक्कल गाउँपालिकाको आयोजनामा सम्पन्न भएको हो भने सिङस नेपाल, सिन्धुली र वर्ल्ड भिजन संस्थाहरु कार्यक्रमका साभेदारका रूपमा सहकार्य गरेका थिए। कार्यक्रममा फिक्कल गाउँपालिकाका ६ वटै वडाबाट कृषक समूह, कृषि सहकारी, उद्यमी कृषक, अगुवा कृषक लगायत गरी १३२ जना सहभागी थिए। अन्य २७ जना सहभागीहरुमा विभिन्न सरोकारवाला निकायका कर्मचारीहरु समेत गरि उपस्थित थिए। कार्यक्रममा जम्मा १५९ जनाको सहभागिता थियो। सबै सहभागीहरु सक्रिय रूपमा कार्यक्रममा सहभागी भएका थिए र विषयवस्तुमा गहिरो चासो व्यक्त गरेका थिए। कार्यक्रम अत्यन्त सफल रूपमा सम्पन्न भयो। सहभागीहरुको सक्रियता, विषयवस्तुप्रति चासो, र व्यवहारमा लागू गर्न सकिने खालका सिफारिसहरुले कार्यक्रमको प्रभावकारिता पुष्टि गर्दछ। रैथाने बालीको संरक्षण, बजारीकरण र पोषण उपयोगिता विषयमा सहभागीहरुले नयाँ दृष्टिकोण पाएका छन्। स्थानीय तहमा कृषि योजनाको निर्माण गर्दा यस्ता विषयलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने आवश्यकता महसुस गरिएको छ।

उपलब्धी :

- स्थानीय स्तरमा पाइने रैथाने बालीहरुको पहिचान र प्रवर्द्धन गर्नु।
- कृषक समूह र सरोकारवालाहरुलाई रैथाने बाली सम्बन्धी जानकारी तथा सीप प्रदान गर्नु।
- पोषणयुक्त परिकारहरुमा रैथाने बालीको प्रयोगका विधिहरु सिकाउनु।
- अभिलेखीकरण र बजारीकरणका पक्षमा छलफल तथा योजना बनाउनु।

डनरबहादुर रज्जन मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

स्थानीय स्तरमा पाईने रैथाने वाली प्रवर्द्धन र अभिमुखीकरण कार्यक्रमको केही भलकहरु

१.२ खाद्य स्वच्छता र गुणस्तर परिक्षणको बजार अनुगमन कार्यक्रम ।

बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत पोषणमैत्री स्थानीय शासन घोषणाको लागि निर्दिष्ट सूचकहरु मध्य कृषि विकास क्षेत्रको ५.४ मा खाद्य स्वच्छता र गुणस्तर परिक्षणको बजार अनुगमन भएको पटकका लागि तोकिएको सूचकहरु मध्य यस सुचक प्रतीका लागि आ.व. २०८१/०८२ मा विनियोजित बजेट अनुसार उक्त शीर्षकमा रु.५००००। विनियोजन गरिएको थियो । फिक्कल गाउँपालिकाको बजार अनुगमन निर्देशिका, २०७५ ले स्पष्ट निर्देश गरे बमोजिम फिक्कल गाउँपालिकाको बजार अनुगमन टोली गठन भई अनुगमन सम्बन्धी कार्य नियमित गर्दै आईरहेको छ। बजारमा अखाद्य वस्तुलाई जफत गरी नष्ट गर्ने, म्याद गुज्रिएका सामानहरु बरामद गरी नष्ट गर्ने, नागरिकको जनस्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर गर्ने वस्तुलाई नष्ट गर्ने, व्यवसाय दर्ता नगरेकालाई दर्ता गर्न लगाई करको दायरामा ल्याउने, गैर कानूनी तवरले संचालनमा रहेका पसल, उद्योग, व्यवसाय, कारोवार लगायतका अन्य व्यापारिक क्रियाकलापलाई नियन्त्रण गर्ने लगायतका विभिन्न उद्देश्य राखि बजार अनुगमन कार्यलय अगाडी वढाईएको छ ।

यसै सन्दर्भमा मिति २०८१/०५/१८ गते, २०८१/०५/२७ गते, २०८१/०५/२८ गते र २०८१/०५/३१ गते गरी हालसम्म ४ पटक फिक्कल गाउँपालिकामा रहेका विभिन्न होटल, लज, किराना पसल, मन्दिर पसल, मन्दिरा डिपो लगायतका अन्य व्यवसाय संचालन गरिरहेका स्थानमा अनुगमन गरिएको थियो ।

क (म्याद नागेका मालसामान जफत गरिएको विवरण

क्र.स.	व्यवसायको नाम	विवरण	कारवाही	कैफियत
१	कार्की किराना पसल कमलबहादुर कार्की	सर्वोषधी प्याकेट बरामत गरिएको	एकपटकको लागि लिखित चेतावनी	
२	जेनेरल कोल्ड स्टोर/कृष्ण थापा	इम्ली ३ प्याकेट बरामत गरिएको	चेतावनी दिईएको	
३	अभि वस्त्रालय/विष्णुप्रसाद लुइटेल	दुई थान जोन्सन बेबी पाउडर २०० ग्रामको बट्टा बरामद गरिएको	चेतावनी दिईएको	
४	माधव बराल	Vegetable sause पाँच बोतल बरामत गरिएको	चेतावनी दिईएको	
५	ए.आर किराना पसल/ आडधन राई	Nano urea दुई बोतल बरामत गरिएको	चेतावनी दिईएको	
६.	पदम बहादुर तामाङ	एमली एक प्याकेट बरामद गरिएको	चेतावनी दिईएको	
७.	सीतारामकुमारी होटल एण्ड लज सीताराम पहाडी	Potato Craker -35 Tictic-27 Chilli powdwe-7 Momo masala -3 Pani puri -2 बरामत गरिएको	एकपटकको लागि लिखित चेतावनी	
८.	श्री ब्रदर्स जेनेरल शप /विष्णुमाया फुयाल	पानीपुरी १ पय्केट बरामत गरिएको	एकपटकको लागि लिखित चेतावनी	
९.	न्यौपाने किराना स्टोर कृष्णप्रसाद न्यौपाने	१ पय्केट Dairy milk बरामत गरिएको	चेतावनी दिईएको	

(Handwritten signature)
मुख्य प्रशासकीय अधिकृत

१०.	हिम गङ्गा रामेछाप होटल एन्ड लज एमबहादुर श्रेष्ठ	६ प्याकेट चाउबिन नुडल्स र १७ प्याकेट पापड बरामत गरिएको	एकपटकको लागि लिखित चेतावनी	
११.	ओखलढुङ्गे किराना पसल मनिका सुनुवार	६ वटा बिस्किटको प्याकेट बरामत गरिएको	चेतावनी दिईएको	

ख (व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण नगरी सञ्चालन गरेको विवरण:

क्र.स.	व्यवसायको/संचालकको नाम	विवरण	कारवाही	कैफियत
१	तकदिर राई	खाजा घर दर्ता लगायत कुनै पनि मापदण्ड पूरा नगरेको	जतिसक्दो छिटो व्यवसाय दर्ता र अन्य मापदण्ड पूरा गर्ने चेतावनी	
२	सिजन होटल एन्ड लज) सीता खड्का	नवीकरण गर्न बाँकी र सरसफाई नभएको	जति सक्दो छिटो नवीकरण गर्ने र सरसफाईमा ध्यान दिने चेतावनी	
३	सफल किराना पर्सल एन्ड खाजा घर/राम प्यारी राई	नवीकरण गर्न बाँकी , साइनबोर्ड नभएको	जति सक्दो छिटो नवीकरण गर्ने	
४	सुनिता खाजा तथा चटपटे पसल	नवीकरण गर्न बाँकी	जति सक्दो छिटो नवीकरण गर्ने चेतावनी	
५	स्टाफ खाजा नास्ता घर/ लक्ष्मी खड्का अधिकारी	नवीकरण गर्न बाँकी , साइनबोर्ड नभएको	जति सक्दो छिटो नवीकरण गर्ने चेतावनी	
६ .	धुर्व तामाङ	खाजा घर दर्ता लगायत कुनै पनि मापदण्ड पूरा नभएको, खोला र सडक किनारमा मापदण्ड विपरीत संरचना निर्माण गरी बसिरहेको	खाजाघर दर्ता गर्नुपर्ने तथा मापदण्ड विपरीत संरचना निर्माण गरी बसोबास नगर्ने चेतावनी	
७.	सविता माझी	व्यवसाय दर्ता गर्न बाँकी रहेको	जतिसक्दो छिटो व्यवसाय दर्ता र अन्य मापदण्ड पूरा गर्ने चेतावनी	
८.	माउन्टेन शेर्पा होम/ आड्डवा शेर्पा	व्यवसाय नवीकरण नगरिएको तथा होल्डिङ बोर्डको कर नतिरेको	जतिसक्दो छिटो व्यवसाय दर्ता र अन्य मापदण्ड पूरा गर्ने चेतावनी , तथा होल्डिङ बोर्डको कर तिर्नुपर्ने	
९.	कार्की किराना पसल / कमलबहादुर कार्की	साइन बोर्ड नभएको	जति सक्दो चाँडो साइन बोर्ड राख्ने चेतावनी	
१०.	तेजबहादुर राई	दर्ता लगायत कुनै पनि मापदण्ड पूरा नगरेको	जतिसक्दो छिटो व्यवसाय दर्ता र अन्य मापदण्ड पूरा गर्ने चेतावनी	
११.	मनिषा राई	मूल्यसूची साइन बोर्ड नवीकरण नगरिएको	नवीकरण गर्नुपर्ने ,सरसफाईमा ध्यान दिनुपर्ने चेतावनी	
१२.	सिङ्दान होटल एन्ड गेस्ट हाउस /मोदनाथ पहाडी	नवीकरण नगरिएको	नवीकरण गर्ने र सरसफाईमा ध्यान दिने चेतावनी	
१३.	कालिका देवी फर्निचर काजी श्रेष्ठ	व्यवसाय नवीकरण नभएको	नवीकरण गर्ने चेतावनी	
१४.	तेजकुमारी पहाडी	व्यवसाय दर्ता गर्न बाँकी साइन बोर्ड नभएको	व्यवसाय दर्ता गर्ने चेतावनी	

(Handwritten signature)
उत्तरदायी रजत मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

३४.	कटेरो होटल एण्ड लज / धुर्वप्रसाद पहाडी	नवीकरण नगरेको	नवीकरण गर्नुपर्ने चेतावनी	
३५.	अनुजा जेनरल स्टोर/हिरालाल गौतम	मूल्य सूची नभएको	मूल्य सूची राख्नुपर्ने चेतावनी	
३६.	खोटाङ्गे डिजिटल फोटोशप/ नवीन राई	व्यवसाय दर्ता नगरेको	व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्ने चेतावनी	
३७.	ढकाल जनरल स्टोर/शर्मिला ढकाल	नवीकरण नगरेको साइन बोर्ड नभएको	नवीकरण गरी साइनबोर्ड राख्नुपर्ने चेतावनी	
३८.	रुहान इलेक्ट्रोनक्स सुबास बराल	मूल्यसूची नभएको	मूल्य सूची राख्नुपर्ने चेतावनी	
३९.	इम्पावर ट्रेडिङ /कोशिश कटुवाल	रक्षाका मापदण्डहरूको कमि	रक्षाका मापदण्डहरू अपनाउनुपर्ने चेतावनी	
४०.	पदम बहादुर तामाङ	व्यवसाय दर्ता नभएको सरसफाई नभएको	व्यवसाय दर्ता गरी सरसफाईमा ध्यान दिने चेतावनी	
४१.	तारा होटल एण्ड खाजा घर / इन्दिरा कटुवाल	व्यवसाय दर्ता नगरेको	व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्ने चेतावनी	
४२.	दिनेश मोबाइल स्टोर/दिनेश कुमार सुनुवार।	व्यवसाय दर्ता नवीकरण नभएको बिल लिनेदिने कार्य नभएको	व्यवसाय दर्ता गरी नवीकरण गर्ने चेतावनी	
४३.	ओखलढुङ्गा स्टाफ होटल पासाङ दार्जे तामाङ।	नवीकरण नभएको सरसफाई नभएको	व्यवसाय नवीकरण गरी सरसफाईमा ध्यान दिनुपर्ने चेतावनी	
४४.	लक्ष्मी पहाडी) कपडा पासाल(	व्यवसाय दर्ता नभएको खरिद बिल नभएको	व्यवसाय दर्ता गरी खरिद बिल राख्ने चेतावनी	
४५.	घिमिरे होटल सन्तोष घिमिरे	सरसफाई नभएको	सरसफाईमा ध्यान दिनुपर्ने चेतावनी	
४६.	विशाल किराना पसल/मङ्गल मान तामाङ	साइन बोर्ड नभएको	साइन बोर्ड राख्नुपर्ने चेतावनी	
४७.	महाकाली थिल वर्कशप / ताराबहादुर विश्वकर्मा	साइन बोर्ड नभएको	साइन बोर्ड राख्नुपर्ने चेतावनी	
४८.	अनिस एलिसा भोजनालय /मुनाकुमारी शर्मा	नवीकरण नभएको	नवीकरण गर्नुपर्ने चेतावनी	
४९.	जेडी कृषि तथा पशुपंछी फर्म /गणेशबहादुर विश्वकर्मा	व्यवसाय दर्ता नवीकरण नभएको	व्यवसाय दर्ता नवीकरण गर्ने चेतावनी	
५०.	राम लक्ष्मण अटो पार्स/ दिल्लीप्रसाद लामिछाने	नवीकरण नभएको	नवीकरण गर्नुपर्ने चेतावनी	
५१.	मदन सुन चाँदी पसल/ मदन गहतराज	व्यवसाय नवीकरण नभएको	नवीकरण गर्नुपर्ने चेतावनी	
५२.	जगदम्बा सेल्स एन्ड सप्लायर्स/ भोलानाथ घिसिङ	व्यवसाय नवीकरण नभएको	नवीकरण गर्नुपर्ने चेतावनी	
५३.	सीतारामकुमारी होटल एण्ड लज /सीताराम पहाडी	मूल्यसूची नभएको साइन बोर्ड नभएको	मूल्य सूची र साइन बोर्ड राख्नुपर्ने चेतावनी	
५४.	सुनकोशी फोटो स्टुडियो/ रामबहादुर मगर	व्यवसाय नवीकरण नभएको	नवीकरण गर्नुपर्ने चेतावनी	
५५.	बि.बि.एम लाङ्गाली खाजाघर	व्यवसाय नवीकरण नभएको	नवीकरण गर्नुपर्ने चेतावनी	

(Handwritten signature and stamp)

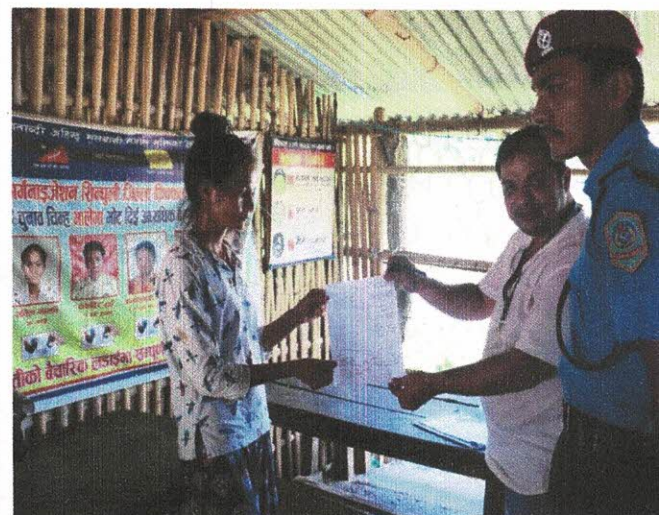
५६.	निरज हेयर कटिङ स्यालुन/ धीरेन्द्र ठाकुर	व्यवसाय दर्ता नवीकरण नभएको	व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्ने सरसफाईमा ध्यान दिनुपर्ने चेतावनी	
५७.	हाइवे किचन होम कैलाश बराल	मूल्यसूची नभएको	मूल्य सूची राखी सरसफाईमा ध्यान दिनुपर्ने चेतावनी	
५८.	कामना एण्ड निशा किराना पसल /धनबहादुर मगर	साइन बोर्ड सरसफाई नभएको	साइन बोर्ड सरसफाई मा ध्यान दिनुपर्ने चेतावनी	
५९.	सियोन जनरल स्टोर/महेन्द्र शाह	सूचीकृत नभएको	सूचीकृत हुनुपर्ने चेतावनी	
६०.	सुनकोशी जनरल स्टोर रिता माया सुनुवार	नवीकरण नभएको साइन बोर्ड नभएको	नवीकरण गरी साइन बोर्ड राख्नुपर्ने चेतावनी	
६१.	देव मोटरसाइकल वर्कशप देव सुनुवार	व्यवसाय दर्ता नवीकरण नभएको	व्यवसाय दर्ता नवीकरण गर्ने चेतावनी	
६२.	श्री ब्रदर्स जेनेरल शप / विष्णुमाया फुयाल	साइन बोर्ड सरसफाई नभएको	साइन बोर्ड सरसफाई मा ध्यान दिनुपर्ने चेतावनी	
६३.	न्यौपाने किराना स्टोर कृष्णप्रसाद न्यौपाने	मूल्यसूची नभएको	मूल्य सूची राखी सरसफाईमा ध्यान दिनुपर्ने चेतावनी	
६४.	इन्दिरा सुनुवार	व्यवसाय दर्ता नभएको	व्यवसाय दर्ता गरी स्थायी लेखा नम्बर लिनुपर्ने चेतावनी	
६५.	मौजाली देवी मोबाइल सेन्टर / शेरबहादुर सुनुवार	व्यवसाय दर्ता नभएको	व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्ने चेतावनी	
६६.	नैन पहाडी	व्यवसाय दर्ता नभएको	व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्ने चेतावनी	
६७.	एस .एन .के .स्टोर/ केशवराज पहाडी	साइन बोर्ड सरसफाई नभएको	साइन बोर्ड राख्नुपर्ने चेतावनी	
६८.	सिमन सृष्टि किराना पसल / मोदनाथ पहाडी	नवीकरण नभएको	नवीकरण गर्नुपर्ने चेतावनी	
६९.	फुल गेट किराना पसल मोहन काफ्ले	बिल नभएको	बिक्री बिल राख्नुपर्ने चेतावनी	
७०.	हिम गङ्गा रामेछाप होटल एन्ड लज/ एमबहादुर श्रेष्ठ	व्यवसाय दर्ता नभएको	व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्ने चेतावनी	
७२.	फिक्कल दाना चल्ला सप्लायर्स /अजम्बर पहाडी	मूल्यसूची नभएको	मूल्य सूची राख्नुपर्ने चेतावनी	
७३.	ओम कुमार लुङ्गेली	व्यवसाय दर्ता नभएको	व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्ने चेतावनी	
७४.	लीला एण्ड बिमल किराना पसल एण्ड खाजा घर/ बिमलकुमार फुयाल	व्यवसाय नवीकरण नभएको	नवीकरण गर्ने चेतावनी	
७५.	ओखलढुङ्गे किराना पसल मनिका सुनुवार	व्यवसाय दर्ता नभएको	व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्ने चेतावनी	
७६.	कालिका होटल नारायणबहादुर सुनुवार	नवीकरण नभएको प्यान नभएको	व्यवसाय नवीकरण गरी प्यान दर्ता गर्नुपर्ने चेतावनी	

Handwritten signature and stamp:
उत्तरबहादुर रजन मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

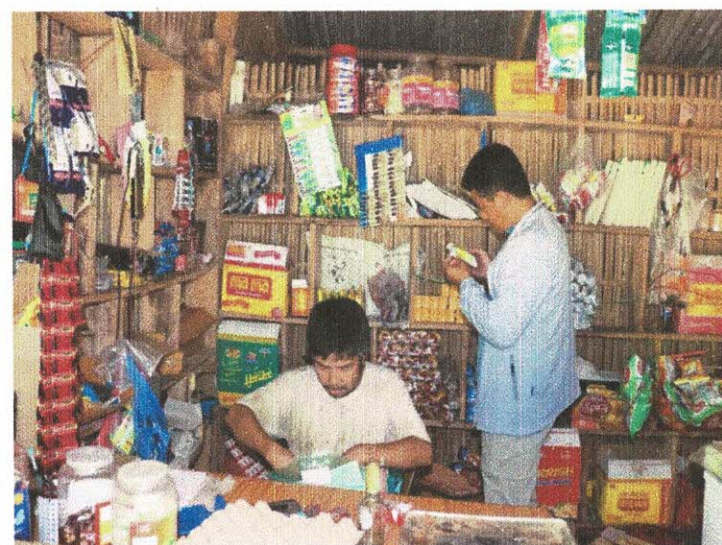

- **अन्य विवरण :** फिक्कल गाउँपालिकाको बजार क्षेत्रमा व्यवसाय गर्दै आउनुभएका प्राय सबैजसो व्यवसायीहरूले मूल्यसूची नराखेको भेटियो। साथै व्यवसायीहरूलाई जति सक्दो छिटो मूल्य सूची राख्ने चेतावनी दिइयो।
- **सचेतना अभिवृद्धि:** उपभोक्ता हित संरक्षण सम्बन्धमा फिक्कल गाउँपालिकाक बासिन्दाहरूलाई सचेतनामूलक सूचनाहरू विभिन्न माध्यमहरूबाट जानकारी प्रदान गरियो।
- **जफत मालसामान नष्ट:**

मिति २०८१/०५/१८ गते, २०८१/०५/२७ गते, २०८१/०५/२८ गते र २०८१/०५/३१ गते बजार अनुगमनको क्रममा उल्लेखित बुदा नं. ३ (क) बमोजिमको विभिन्न पसल तथा विक्रेताहरूबाट म्याद गुज्रिएको मालसामानको जफत गरिएकाले मिति २०८१/०५/३१ गते स्थानिय जनप्रतिनिधि समेतको उपस्थिति तथा रोहवरमा जलाई नष्ट गरिएको थियो ।

स्थलगत अनुगमनका केही तस्वीरहरु

१.३ कृषकहरूलाई जैविक विषादी र प्राङ्गारिक मल प्रबर्द्धन कार्यक्रम ।

फिक्कल गाउँपालिकाको कृषि विकास शाखाद्वारा बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत वडा नम्बर २, ३ र ५ का १२ वटा कृषक समूहलाई जैविक विषादी र प्राङ्गारिक मलसम्बन्धी स्थलगत तालिम तथा विषादी वितरण कार्यक्रम सफलतापूर्वक सञ्चालन गरियो। यस कार्यक्रमले स्थानीय कृषकहरूलाई जैविक खेती प्रवर्द्धन गर्दै पोषण सुरक्षामा योगदान पुऱ्याउने उद्देश्य राखेको छ। जैविक खेती र पोषण सुरक्षाबीचको सम्बन्ध गहिरो छ। हालको परिप्रेक्ष्यमा, बढ्दो रासायनिक मलको प्रयोगले माटोको उर्वराशक्ति घटाउँदै लगेको छ, भने मानव स्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर पुऱ्याएको छ। यस कारणले गर्दा जैविक मल र विषादीको प्रयोग बढाउनु अपरिहार्य भएको छ।

तालिमको उद्देश्य

- कृषकहरूलाई जैविक विषादी र प्राङ्गारिक मलको प्रयोग तथा उत्पादन सम्बन्धी जानकारी दिनु।
- भोलमोल १, २, र ३, जिवामृत र बीजमृत उत्पादन तथा प्रयोग विधि सिकाउनु।
- जलवायु मैत्री कृषि प्रणालीको प्रवर्द्धन।
- पोषणमैत्री पालिका र वडा घोषणाका लागि आधार निर्माण।
- स्थानीय कृषकहरूलाई जैविक उत्पादनको महत्व बुझाउने।

तालिमका मुख्य विषयवस्तुहरू

➤ जैविक विषादी र प्राङ्गारिक मल

- जैविक विषादीका प्रकारहरू: निम तेल, लसुन-खुर्सानी भोल, गोमूत्र मिश्रण आदि।
- जैविक मल उत्पादन विधि: कम्पोस्ट मल, भर्मीकम्पोस्ट, हरियो मल आदि।
- जैविक विषादी र मलको प्रयोग गर्दा हुने फाइदा र सावधानीहरू।
- जैविक मलको उपयोगबाट माटोमा पर्ने सकारात्मक असरहरू।

➤ भोलमोल १, २, र ३

- भोलमोल १: नाइट्रोजनयुक्त भोल मल।
- भोलमोल २: फस्फोरसयुक्त भोल मल।
- भोलमोल ३: पोटासियमयुक्त भोल मल।
- प्रयोग विधि, तयारी प्रक्रिया, आवश्यक सामग्रीहरू।

➤ जिवामृत र बीजमृत

- जिवामृत निर्माण विधि र खेतमा प्रयोग गर्ने तरिका।
- बीजमृत तयार गर्ने चरणहरू र बीउ प्रशोधनमा यसको भूमिका।
- जैविक मल र विषादी उत्पादन गर्दा देखापर्ने सम्भावित चुनौतीहरू।

➤ जलवायु मैत्री कृषि प्रणाली

डनरजडीर रजन मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

- जैविक कृषि प्रणाली अपनाउनुका फाइदाहरू।
- प्राङ्गारिक खेतीको महत्वा।
- मौसम अनुसारको खेती प्रविधि।
- जलवायु परिवर्तनका प्रभाव र समाधानका उपायहरू।

वडा नं .०३

क्र.स.	तालिम संचालन मिति	कृषक समुहको नाम	कृषक सहभागी संख्या	अन्य सहभागी	कैफियत
१	२०८१/१०/१०	बाझागाउँ कृषक समूह	२८	३	
२	२०८१/१०/१३	पञ्चवती कृषक समूह	३५	३	
३	२०८१/१०/१४	अदुवा कृषक समूह	४१	३	
४	२०८१/१०/१५	झगरे कृषक समूह	३०	३	
जम्मा			१३४		

वडा नं .०५

क्र.स.	तालिम संचालन मिति	कृषक समुहको नाम	कृषक सहभागी संख्या	अन्य सहभागी	कैफियत
१	२०८१/१०/०२	लालिगुरास कृषि समूह	३१	३	
२	२०८१/१०/०३	भीमेश्वर कृषि तथा पशुपन्थी उत्पादक समूह	२९	३	
३	२०८१/१०/०६	बारबिसे सहयात्री कृषि समूह	३०	३	
४	२०८१/१०/०७	उज्यालो कृषि तथा पशुपंक्षी समूह	३५	३	
जम्मा			१२५		

विषादी वितरण कार्यक्रम

तालिम पश्चात् कृषकहरूलाई जैविक विषादी (ट्राइकोडरमा भेरिडी १०० मि.लि.प्रति बोत्तल) वितरण गरियोः
भीरिडी जैविक धुसिनासक विषादी (द्यप्ययिनअर्बा गलनअष्मभ) को विशेषता र फाइदा

(Signature)
डनरजबहादुर रज्जन मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विशेषता:

- जैविक उत्पाद - भीरिडी एक प्राकृतिक रूपमा पाइने जैविक विषादी हो, जसले दुसीजन्य रोग नियन्त्रण गर्न मद्दत गर्छ।
- ट्राइकोडरमा प्रजाति - यसमा मुख्य रूपमा त्वष्अजयमभक्षक खण्ड्यभ नामक लाभदायक फफूंद (गलनगक) हुन्छ।
- रासायनिक विषादीको विकल्प - यो जैविक भएकोले माटो र बालीको लागि सुरक्षित हुन्छ।
- माटोको उर्वराशक्ति बढाउने - माटोमा लाभदायक सूक्ष्मजीवहरूको वृद्धि गराएर माटोको उर्वराशक्ति बढाउँछ।
- वातावरणमैत्री - जैविक प्रविधिबाट बनेको हुनाले मानव, जनावर, र वातावरणलाई हानि पुर्याउँदैन।

फाइदा:

- दुसीजन्य रोग नियन्त्रण - बालीमा हुने फाइटोफ्थोरा, पिथियम, फुसरियम, राइजोक्टोनिया, स्क्लेरोटिनिया जस्ता फफूंदजन्य रोगहरू रोकथाम गर्छ।
- विषादी अवशेष (छकष्मगभ) नहुने - रासायनिक विषादी जस्तो हानिकारक अवशेष नरहेकोले उत्पादन सुरक्षित हुन्छ।
- बालीको वृद्धि सुधार - माटोमा जैविक सक्रियता बढाएर बालीको जराको वृद्धि तथा पोषण अवशोषण राम्रो गर्छ।
- लागतमा बचत - लामो समयसम्म प्रभावी हुने भएकाले रासायनिक विषादीको बारम्बार प्रयोग आवश्यक पर्दैन, जसले उत्पादन खर्च घटाउँछ।
- माटोको गुणस्तर सुधार - माटोमा जैविक तत्वहरूको सन्तुलन कायम राखेर दीर्घकालीन रूपमा उर्वराशक्ति जोगाउँछ।
- इको-फ्रेन्डली कृषि प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गर्ने - जैविक खेती तथा दिगो कृषि प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गर्छ।

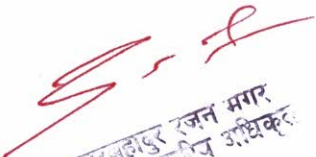
प्रयोग विधि:

बीउ उपचार: ५-१० ग्राम भीरिडी जैविक धुसिनासक विषादीलाई प्रति किलो बीउमा मिसाएर प्रयोग गर्नुपर्छ।

- माटो उपचार: २-५ किलोग्राम भीरिडीलाई कम्पोस्ट वा गोबर मलमा मिसाएर माटोमा प्रयोग गर्न सकिन्छ।
- जरा डुबाउने विधि: बिरुवा रोप्नुअघि यसको घोलमा जरालाई ३० मिनेटसम्म डुबाएर लगाउने।
- पानामा छर्कने विधि: पानीमा मिसाएर बिरुवाको पातमा छर्कन सकिन्छ (विशेष गरी संक्रमित भागहरूमा)।
- भीरिडी जैविक धुसिनासक विषादीले स्वस्थ, टिकाउ, र सुरक्षित कृषि उत्पादनमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउँछ।

(Signature)
उत्तरदायी रजन मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

 ड. नरबहादुर रजनी मगर
 प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

वडा नं. २, ३ र ५ को विभिन्न सस्थानमा जैविक मल निर्माण गर्ने क्रमका केही तस्वीरहरु

१.४ कृषकहरुलाई एकिकृत सत्रजीव व्यवस्थापन तालिम ।

➤ एक घर एक करेसाबारी निर्माण तथा प्रबर्द्धन कार्यक्रम ।

बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत पोषणमैत्री स्थानीय शासन घोषणाको लागि निर्दिष्ट सूचकहरु मध्य कृषि विकास क्षेत्रको ५.१ मा करेसाबारी भएका घरधुरी मध्य सागशब्जी, तरकारी तथा फलफूल उत्पादन गरेका घरपरिवारका प्रतिशत तोकिएको सूचकहरु प्रतीका लागि आ.व. २०८१/०८२ मा विनियोजित बजेट अनुसार उक्त शीर्षकमा रु.१७०००००। विनियोजन भएकोमा प्रति घरधुरी प्रन्ध हजारका दरले वितरण गरिएको थियो र सो रकम पालिकाको निर्णय अनुसार स्वीकृत कार्यक्रमहरुमा खर्च गरिएको छ । पोखरी निर्माणको लागि सम्बन्धीत व्यतीहरु संग सम्झौता गरी निर्माण कार्य सम्पन्न भए पछि सोको अनुगमन प्रतिवेदन फोटो लगाएतका कागजात राखी भरपाई गरी नगदै अनुदान रकम विरतण गरीएको थियो ।

“एक घर, एक करेसाबारी” कार्यक्रम स्थानीय खाद्य प्रणालीलाई सबल बनाउने, पोषण सुरक्षालाई सुनिश्चित गर्ने, तथा समुदायलाई उत्पादनमुखी बनाउने दीर्घकालीन रणनीति को रूपमा स्थापित भएको छ। पोखरी तथा प्लास्टिक टनेल जस्ता संरचनाले मौसम प्रतिकूलताका बाबजुद उत्पादनमा निरन्तरता ल्याएको छ। यो कार्यक्रम सार्वजनिक-निजी साझेदारी, जनसहभागिता र स्थानिक स्रोतको भरपूर उपयोगका दृष्टिले पनि अनुकरणीय बनाएको छ। यस साना सिँचाई पोखरीहरू वडा नं.२, ३ र ५ जम्मा १०७ वटा निर्माण गरिएको छ र ५ वटा प्रा.वि मा प्लास्टिक टनेल निर्माण गरिएको छ ।

उपलब्धी :

- हरित वातावरणको प्रबर्द्धन
- वर्षभरि तरकारी उत्पादनको सुविधा
- सिँचाईको दिगो स्रोतको विकास
- आत्मनिर्भर उत्पादन प्रणालीको स्थापन

विद्यालयस्तरमा पोषण कृषि प्रबर्द्धन (प्लास्टिक टनेल स्थापना)

पाँच वटा प्राथमिक विद्यालयहरूमा प्लास्टिक टनेल निर्माण गरी पोषण-शिक्षालाई व्यवहारिक अभ्याससँग जोडिएको छ।

प्रभाव:

- बालबालिकालाई तरकारी उत्पादनमा सिकाइ
- विद्यालयमा पोषणयुक्त खाजा उत्पादनको सम्भावना
- विद्यालय परिसरमै प्रयोगात्मक कृषि सिकाइ

सुझाव :

- थप वडामा कार्यक्रम विस्तार गर्नुपर्ने
- प्लास्टिक टनेल तथा पोखरी व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन आवश्यक
- विद्यालयमा पोषण उद्यानलाई पाठ्यक्रमसँग समेटिने ढंगले प्रबर्द्धन गर्नुपर्ने

(Handwritten signature)
उत्तरदायी प्रशासक

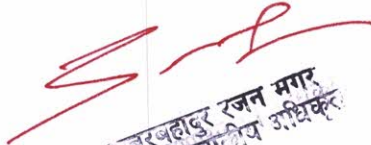
करेसावारी निर्माणको लागि पोखरी निर्माण सम्पन्न पश्चात अनुगमनको नमुना तस्वीर र लाभग्राही घरपरिवारले आफ्नो करेसावारीमा उत्पादन गरेको नमुना करेसावारी

वडा नं. २ को पोखरी निर्माण गर्ने कृषकहरुको विवरण :

क्र.स	नाम	ठेगाना
१	भिल्के सार्की	फिक्कल - २
२	डिल्ली सार्की	फिक्कल - २
३	शिवलाल फुयाल	फिक्कल - २
४	लिलाधर पहाडी	फिक्कल - २
५	मैया माया सार्की	फिक्कल - २
६	विर बहादुर श्रेष्ठ	फिक्कल - २
७	चन्द्र बहादुर सार्की	फिक्कल - २
८	होम प्रसाद काफ्ले	फिक्कल - २
९	खिल बहादुर सुनुवार	फिक्कल - २
१०	गंगा बहादुर मगर	फिक्कल - २
११	मिन बहादुर सुनुवार	फिक्कल - २
१२	ललिमाया सार्की	फिक्कल - २
१३	तिल माया सार्की	फिक्कल - २
१४	कमल बहादुर सुनुवार	फिक्कल - २
१५	टेक प्रसाद पहाडी	फिक्कल - २
१६	पवित्रा थापा मगर	फिक्कल - २
१७	जीत बहादुर जोगी	फिक्कल - २
१८	टंक प्रसाद पहाडी	फिक्कल - २
१९	बेल कुमारी लुङ्गेली	फिक्कल - २
२०	हेम प्रसाद फुयाल	फिक्कल - २
२१	हिरामान तामाङ	फिक्कल - २
२२	बुद्धि बहादुर थापा मगर	फिक्कल - २
२३	वच्चे दमाई	फिक्कल - २
२४	गोपाल बहादुर परियार	फिक्कल - २
२५	सुर्य बहादुर खत्री	फिक्कल - २
२६	कमल बहादुर विक	फिक्कल - २
२७	सुवास पोखरेल	फिक्कल - २
२८	सितादेवी श्रेष्ठ	फिक्कल - २
२९	चन्द्र बहादुर आले	फिक्कल - २
३०	टेक बहादुर आले	फिक्कल - २

बहादुर रजन मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

३१	होमनाथ पहाडी	फिक्कल - २
३२	डम्बर कुमारी साकी	फिक्कल - २
३२	केदार प्रसाद पहाडी	

वडा नं. ३ को पोखरी निर्माण गर्ने कृषकहरुको विवरण :

क्र.स	नाम	ठेगाना
१	ददिराम पहाडी	फिक्कल - ३
२	बल बहादुर घर्ती	फिक्कल - ३
३	मिन बहादुर राना	फिक्कल - ३
४	अम्बर बहादुर राना मगर	फिक्कल - ३
५	बाशुदेव पहाडी	फिक्कल - ३
६	चन्द्र कुमारी नेपाली	फिक्कल - ३
७	पम्फा श्रेष्ठ	फिक्कल - ३
८	मोहन बहादुर विश्वकर्मा	फिक्कल - ३
९	कमल कुमारी परियार	फिक्कल - ३
१०	कमला कटुवाल	फिक्कल - ३
११	पुष्प माया मगर	फिक्कल - ३
१२	रुद्र पहाडी	फिक्कल - ३
१३	भलक बहादुर साकी	फिक्कल - ३
१४	सरिता आले	फिक्कल - ३
१५	लोक बहादुर विक	फिक्कल - ३
१६	जित बहादुर थापा	फिक्कल - ३
१७	देवि माया मगर	फिक्कल - ३
१८	गिता प्रसाद पहाडी	फिक्कल - ३
१९	मेघ बहादुर तामाङ	फिक्कल - ३
२०	ललिता क्षेत्र	फिक्कल - ३
२१	मधव प्रसाद पहाडी	फिक्कल - ३
२२	तिलक बहादुर तामाङ	फिक्कल - ३
२३	छुन्चु आले मगर	फिक्कल - ३
२४	सूर्य बहादुर माझी	फिक्कल - ३
२५	दिपक क्षेत्र	फिक्कल - ३

(Signature)
डम्बरबहादुर रजना मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

२६	यज्ञ बहादुर कार्की	फिक्कल - ३
२७	नन्दलाल पहाडी	फिक्कल - ३
२८	धन कुमारी मगर	फिक्कल - ३
२९	पूर्ण बहादुर परियार	फिक्कल - ३
३०	चेत कुमारी पहाडी	फिक्कल - ३
३१	कमला माया मगर	फिक्कल - ३
३२	नेत्र बहादुर लङ्गोली	फिक्कल - ३
३२	तिला माया क्षेष्ठ	फिक्कल - ३
३३	कृष्ण ब मगर	फिक्कल - ३
३४	डोर बहादुर थापा मगर	फिक्कल - ३
३५		

वडा नं. ५ को पोखरी निर्माण गर्ने कृषकहरुको विवरण :

क्र.स	नाम	ठेगाना
१	सविना श्रेष्ठ	फिक्कल - ५
२	सरदमान श्रेष्ठ	फिक्कल - ५
३	रविना श्रेष्ठ	फिक्कल - ५
४	विदुर पहाडी	फिक्कल - ५
५	केशवराज श्रेष्ठ	फिक्कल - ५
६	लिला कुमारी पहाडी	फिक्कल - ५
७	सरस्वती अधिकारी	फिक्कल - ५
८	अर्जुन कुमार घोर्साई	फिक्कल - ५
९	विक्रम घिमिरे	फिक्कल - ५
१०	बैकुण्ठ घिमिरे	फिक्कल - ५
११	लोकमाया श्रेष्ठ	फिक्कल - ५
१२	जीवनाथ पहाडी	फिक्कल - ५
१३	दीर्गराज अधिकारी	फिक्कल - ५
१४	यसोदा पहाडी	फिक्कल - ५
१५	रण बहादुर राना मगर	फिक्कल - ५
१६	दिल बहादुर मगर	फिक्कल - ५

(Signature)
डोरबहादुर रजना मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

१७	कुल बहादुर सुनुवार	फिक्कल - ५
१८	धन बहादुर सुनुवार	फिक्कल - ५
१९	पवित्रा माया भुजेल	फिक्कल - ५
२०	जय कुमारी मगर	फिक्कल - ५
२१	ओम कुमारी कार्की	फिक्कल - ५
२२	शान्तिमान भुजेल	फिक्कल - ५
२३	तेज बहादुर भुजेल	फिक्कल - ५
२४	फडिन्द्र बहादुर खत्री	फिक्कल - ५
२५	पदम बहादुर पुलामी	फिक्कल - ५
२६	मन माया मगर	फिक्कल - ५
२७	कुल बहादुर पुलामी	फिक्कल - ५
२८	भक्त कुमारी सुनुवार	फिक्कल - ५
२९	सेवन बहादुर पुलामी	फिक्कल - ५
३०	डिल्ली राम पहाडी	फिक्कल - ५
३१	गणेश बुढाथोकी	फिक्कल - ५
३२	पुर्ण माया भुजेल	फिक्कल - ५
३२	टंक बहादुर सुनुवार	फिक्कल - ५
३३	मोहन बहादुर खत्री (क)	फिक्कल - ५
३४	हेम बहादुर खत्री	फिक्कल - ५
३५	इन्द्र बहादुर खत्री	फिक्कल - ५
३६	मोहन बहादुर खत्री (ख)	फिक्कल - ५
३७	यद्ध बहादुर खत्री	फिक्कल - ५
३८	गोमा माया क्षेष्ठ	फिक्कल - ५
३९		
४०		

१.५ एक घर एक फलफुल विरुवा कार्यक्रम ।

कृषि विकास क्षेत्रको बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गतकै सूचक प्राप्तमा सहयोग पुराउन नमुना जैवीक तरकारी फर्म निर्माण गर्न वडामा फलामे टनेल निर्माण कार्यक्रम संचालन गरीयो । यस कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि रकम रु. ३०००००। विनियोजीत गरिएको थियो । यस कार्यक्रम वडा नं. २, ३ र ५ वडा कार्यालयको परिसरमा फलामे टनेल निर्माण गरी सम्पन्न गरीयो ।

S. P.
डनरबहादुर खत्री मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

उपलब्धी :

- वडा वासीहरुले निशुल्क मौसमी तथा बेमौसामी साग सबजीका विउ बेर्ना उपलब्ध हुने व्यवस्ताको सुनिस्ता भएको ।
- घरपरिवारमा विउ जमाएर वेर्ना उत्पादन गर्ने भन्फटीलो काम बाट मुक्त भएको ।

कृषकहरुलाई विरुवा वितरण गरेको केहि तस्वीरहरु

२ पशुपन्छी विकास क्षेत्र तर्फ

२.१ लक्षित बर्गका घर परिवारलाई सुधारीयको खोर गोठ प्रबर्द्धन तथा आवश्यक सामग्री वितरण कार्यक्रम ।

बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत पोषणमैत्री स्थानीय शासन घोषणाको लागि निर्दिष्ट सूचकहरु मध्य पशुपन्छी विकास क्षेत्रको ६.१ मा व्यवस्थित पशुपन्छी पालन गरी उपयोग गर्ने कृषक घरपरिवारहरुलाई यस कार्यक्रमले सहयोग गर्नुपर्ने भएको हुदा यस सूचक पुरा गर्न वडा नं. २, ३ र ५ का ३०० कृषकहरुलाई सुधारीयको गोठ निर्माण गर्नको लागि सहयोग गरिएको थियो । उक्त कार्यक्रमको लागि रकम रु. ३००००००। विनियोजन भएकोमा प्रती घरधुरीलाई एक गोठ सुधार गर्नको लागि रकम रु. दश हजारका दरले अगद अनुदान वितरण गरिएको थियो र सो रकम पालिकाको निर्णय अनुसार स्वीकृत कार्यक्रमहरुमा खर्च गरिएको छ । गोठ निर्माणको लागि सम्बन्धीत व्यतीहरु संग सम्भौता गरी निर्माण कार्य सम्पन्न भए पछि सोको अनुगमन प्रतिवेदन फोटो लगाएतका कागजात राखी भरपाई गरी नगदै अनुदान रकम विरतण गरीएको थियो ।

सुधारिएको घोट (गोठ) निर्माणका फाइदाहरु

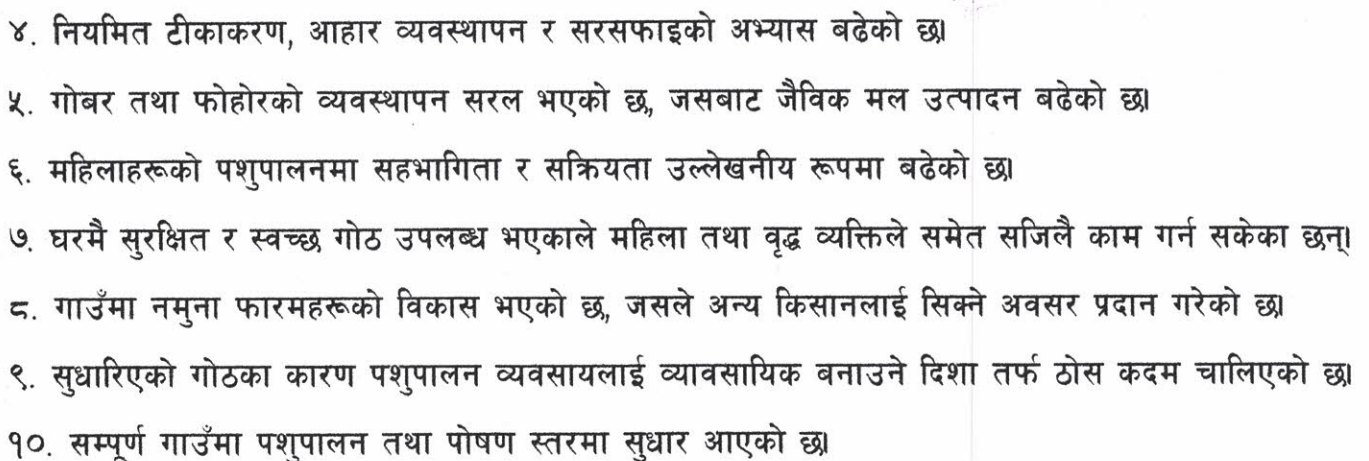
सुधारिएको घोटले पशुपालनमा उल्लेखनीय सुधार ल्याउँछ। यस्तो गोठमा पशुहरुलाई स्वच्छ, सुरक्षित र अनुकूल वातावरण प्राप्त हुने भएकाले तिनीहरुको स्वास्थ्यमा सकारात्मक असर पर्दछ। गोठ सुक्खा र सफा भएको कारण पशुहरु रोगबाट बच्ने र स्वस्थ रहने सम्भावना बढी हुन्छ। सुधारिएको संरचनाले पशुहरुलाई आरामदायी वातावरण प्रदान गर्ने भएकाले दूध उत्पादनमा पनि वृद्धि हुने गर्दछ। गोठमा फोहोर संकलन गर्ने उचित व्यवस्था हुँदा गोबर र मललाई सजिलै व्यवस्थापन गर्न सकिन्छ, जसलाई जैविक मलको रूपमा प्रयोग गरेर कृषि उत्पादनमा प्रयोग गर्न सकिन्छ। यस्तो घोट निर्माणले घरपरिवारका सदस्यहरुलाई पनि पशुपालनको काम गर्न सजिलो बनाउँछ। काम गर्ने वातावरण व्यवस्थित र सुरक्षित भएकोले गोठालोको श्रम सहज र प्रभावकारी बन्छ। सफा र व्यवस्थित घोट भएको कारण वरपरको वातावरण पनि सफा रहने र दुर्गन्ध तथा कीरा लाग्ने समस्या कम हुने गर्दछ। साथै, सुधारिएको गोठ भएको घरपरिवारले नयाँ प्रविधि (जस्तै कृत्रिम गर्भाधान, पशु टीकाकरण, पशु बीमा आदि) सहज रूपमा अपनाउन सक्छन्। यसले ग्रामीण भेगमा पशुपालनलाई व्यावसायिक रूपमा विकास गर्न सहयोग पुर्याउँछ। यस्तो नमुना घोट हेरेर छिमेकीहरु पनि प्रेरित हुने भएकाले यसले सामुदायिक रूपमा सुधार ल्याउने सम्भावना पनि रहन्छ।

अन्ततः सुधारिएको घोटले पशुपालन व्यवसायलाई व्यवस्थित, लाभदायक र दिगो बनाउने दिशातर्फ महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्दछ।

सुधारिएको घोट निर्माणका उपलब्धिहरु :

१. किसानहरुले परम्परागत गोठको सट्टा सुधारिएको घोट प्रयोग गर्न थालेका छन्, जसले पशु स्वास्थ्यमा उल्लेखनीय सुधार ल्याएको छ।
२. सुधारिएको गोठले दुग्ध उत्पादनमा वृद्धि ल्याएको छ, जसले किसानहरुको आय वृद्धि गरेको छ।
३. पशुहरुलाई सफा, सुक्खा र सुरक्षित वातावरण प्राप्त भएकाले रोगको समस्या कम भएको छ।

(Signature)
डिप्टी डायरेक्टर रजन मगर
मुख्य प्रशासकीय अधिकृत

क्रस.	कृषकको नाम थर	ठेगाना
१	बिर बहादुर सुनुवार	फिक्कल-२
२	टिकाराम मिश्र	फिक्कल-२
३	निर प्रसाद मिश्र	फिक्कल-२
४	चन्द्र परियार दमाई	फिक्कल-२
५	कमला कुमारी आलेमगर	फिक्कल-२
६	हरी माया रजन मगर	फिक्कल-२
७	पुर्ण बहादुर खत्री	फिक्कल-२
८	बिर बहादुर खत्री	फिक्कल-२
९	देव कुमारी मगर	फिक्कल-२
१०	ठेक बहादुर आले	फिक्कल-२
११	लोक बहादुर आले	फिक्कल-२
१२	विर बहादुर साक्की	फिक्कल-२
१३	संगिता कुमारी पोख्रेल	फिक्कल-२
१४	पुनामाया साक्की	फिक्कल-२
१५	दुर्गा कुमारी कामी	फिक्कल-२
१६	हेम बहादुर कटुवाल	फिक्कल-२
१७	सेर बहादुर साक्की	फिक्कल-२
१८	डल्ले विर साक्की	फिक्कल-२

१९	नारायण बहादुर साकी	फिक्कल-२
२०	गोपाल बहादुर जोगी	फिक्कल-२
२१	चेत बहादुर मगर	फिक्कल-२
२२	लोकेन्द्र बहादुर कटुवाल	फिक्कल-२
२३	नरनाथ चौलागाई	फिक्कल-२
२४	विमला कामी	फिक्कल-२
२५	मान बहादुर सुनुवार	फिक्कल-२
२६	धनक बहादुर साकी	फिक्कल-२
२७	तोयानाथ पहाडी	फिक्कल-२
२८	शुक्र बहादुर सुनुवार	फिक्कल-२
२९	टिकाराम पहाडी	फिक्कल-२
३०	धन बहादुर कामी	फिक्कल-२
३१	ढाल बहादुर खपाङ्गी	फिक्कल-२
३२	हित बहादुर खत्री	फिक्कल-२
३३	राजु तोलाङ्गी	फिक्कल-२
३४	तिर्थ बहादुर साकी	फिक्कल-२
३५	पदम बहादुर जोगी	फिक्कल-२
३६	डम्बर बहादुर पहाडी	फिक्कल-२
३७	कुल बहादुर सुनुवार	फिक्कल-२
३८	तिलक बहादुर विक.	फिक्कल-२
३९	सिता राना मगर	फिक्कल-२
४०	नर नाथ पहाडी	फिक्कल-२
४१	फडिन्द्र बहादुर साकी	फिक्कल-२
४२	हिरा बहादुर मगर	फिक्कल-२
४३	कृष्ण हरी पहाडी	फिक्कल-२
४४	शान्तामाया विक.	फिक्कल-२
४५	टिका कुमारी रम्तेल	फिक्कल-२
४६	कैकेयी मगर	फिक्कल-२
४७	रत्नमान साकी	फिक्कल-२
४८	देव बहादुर तोलाङ्गी	फिक्कल-२
४९	फणिराज काफ्ले	फिक्कल-२
५०	नर बहादुर साकी	फिक्कल-२
५१	पवित्रा कुमारी बुर्जामगर	फिक्कल-२
५२	लिलानाथ काफ्ले	फिक्कल-२
५३	ईध्द माया मगर	फिक्कल-२
५४	कृष्ण कुमारी लुम्प्रे	फिक्कल-२
५५	झनक कुमारी मगर	फिक्कल-२
५६	पविमाया साकी	फिक्कल-२
५७	तिलक सिङ तामाङ्	फिक्कल-२
५८	वल बहादुर लुङ्गेली	फिक्कल-२
५९	अम्बर बहादुर साकी	फिक्कल-२
६०	वासुदेव बराल	फिक्कल-२
६१	रुद्र बहादुर लुङ्गेली	फिक्कल-२
६२	शिवलाल मिश्र	फिक्कल-२
६३	सुब्बा बहादुर कामी	फिक्कल-२

ड. ब. बहादुर रजत मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

६४	इनकुमारी फुयाल	फिक्कल-२
६५	कमल बहादुर सार्की	फिक्कल-२
६६	फडिन्द्र बहादुर राना मगर	फिक्कल-२
६७	मंगल बहादुर सुनुवार	फिक्कल-२
६८	टिका बहादुर सार्की	फिक्कल-२
६९	दिल कुमारी विश्वकर्मा	फिक्कल-२

७०	सस्मिता जोगी	फिक्कल-२
७१	गंगा बहादुर आछामी	फिक्कल-२
७२	राजु सार्की	फिक्कल-२
७३	जानुका काप्ले	फिक्कल-२
७४	टेक बहादुर थापा मगर	फिक्कल-२
७५	सोम बहादुर थापा मगर	फिक्कल-२
७६	गंगामाया लुङ्गेली	फिक्कल-२
७७	टेक बहादुर पाटा मगर	फिक्कल-२
७८	चन्द्रलाल पहाडी	फिक्कल-२
७९	ऐति माया सर्किनी	फिक्कल-२
८०	बखत बहादुर सार्की	फिक्कल-२
८१	ज्ञान कुमारी लुङ्गेली	फिक्कल-२
८२	भोजराज न्यौपाने	फिक्कल-२
८३	बल बहादुर थापा मगर	फिक्कल-२
८४	केशब बहादुर लुङ्गेली मगर	फिक्कल-२
८५	राजु मगर	फिक्कल-२
८६	अम्बर बहादुर सार्की	फिक्कल-२
८७	जगदिश धमला	फिक्कल-२
८८	दिल बहादुर थापा मगर	फिक्कल-२
८९	गिता कुमारी अधिकारी	फिक्कल-२
९०	सन्तोष कुमार मगर	फिक्कल-२
९१	हस्त बहादुर कामी	फिक्कल-२
९२	सुर्य दमाई	फिक्कल-२
९३	चन्द्र बहादुर दमाई	फिक्कल-२
९४	मन्दिरा भण्डारी	फिक्कल-२
९५	टिका बहादुर खत्री	फिक्कल-२
९६	चेत बहादुर राउत	फिक्कल-२
९७	राजन बहादुर लुङ्गेली	फिक्कल-२
९८	धनमाया पहाडी	फिक्कल-२
जम्मा रकम		

S. P.
 हुनरबहादुर रजान मगर
 प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

३ न वडा

क्रस.	कृषकको नाम थर	ठेगाना
१	खिल बहादुर खाल	फिक्कल ३-
२	टलक बहादुर थापा	फिक्कल ३-
३	खड्ग बहादुर खत्री	फिक्कल ३-
४	नेत्र बहादुर नेवार	फिक्कल ३-
५	गोविन्द पहाडी	फिक्कल ३-
६	दल बहादुर रजनमगर	फिक्कल ३-
७	भक्त बहादुर मगर	फिक्कल ३-
८	इन्द्र बहादुर मगर	फिक्कल ३-
९	पुष्पमाया रजनमगर	फिक्कल ३-
१०	दुर्गा बहादुर रजनमगर	फिक्कल ३-
११	गंगा प्रसाद फुयाल	फिक्कल ३-
१२	खगेन्द्र प्रसाद पहाडी	फिक्कल ३-
१३	गणेश रजनमगर	फिक्कल ३-
१४	प्रेम बहादुर थापा	फिक्कल ३-
१५	पृथ्वी बहादुर कार्की	फिक्कल ३-
१६	मोहन बहादुर राना	फिक्कल ३-
१७	सिता कुमारी कामी	फिक्कल ३-
१८	मुना श्रेष्ठ	फिक्कल ३-
१९	अमृता सुनुवार	फिक्कल ३-
२०	मोहन बहादुर सुनुवार	फिक्कल ३-
२१	अप्सरा सुनुवार	फिक्कल ३-
२२	रामप्रसाद सुनुवार	फिक्कल ३-
२३	चिना कुमारी खत्री	फिक्कल ३-
२४	चित्र कुमारी कटुवाल	फिक्कल ३-
२५	दुर्गा कुमारी कटुवाल	फिक्कल ३-
२६	लक्ष्मी माया मगर	फिक्कल ३-
२७	बिर बहादुर माझी	फिक्कल ३-
२८	दुर्गा देवी खत्री	फिक्कल ३-
२९	कमला कुमारी वि.क.	फिक्कल ३-
३०	बिर बहादुर खत्री	फिक्कल ३-
३१	देव बहादुर माझी	फिक्कल ३-
३२	टेकनाथ पहाडी	फिक्कल ३-
३३	ठाकुर प्रसाद पहाडी	फिक्कल-३
३४	दिल बहादुर थापा	फिक्कल ३-
३५	कुमार प्रसाद पहाडी	फिक्कल-३

(Signature)
 डनरबहादुर रजन मगर
 प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

३६	दुल बहादुर तामाङ्	फिक्कल-३-
३७	सिंह बहादुर तामाङ्	फिक्कल-३
३८	कृष्ण प्रसाद बराल	फिक्कल-३-
३९	मुना पोख्रेल	फिक्कल-३
४०	हरि प्रसाद पहाडी	फिक्कल-३-
४१	रिता कुमारी धमला	फिक्कल-३
४२	राम कुमार कार्की	फिक्कल-३-
४३	गंगामाया श्रेष्ठ	फिक्कल-३
४४	भक्त बहादुर रजन मगर	फिक्कल-३-
४५	शम्भुलाल पहाडी	फिक्कल-३
४६	केदार बहादुर श्रेष्ठ	फिक्कल-३-
४७	यज्ञ प्रसाद पहाडी	फिक्कल-३
४८	खुन बहादुर कार्की	फिक्कल-३-
४९	तुलसिराम श्रेष्ठ	फिक्कल-३
५०	गणेश बहादुर मगर	फिक्कल-३-
५१	तेजु वि.क.	फिक्कल-३
५२	मिश्रकुमारी श्रेष्ठ	फिक्कल-३-
५३	मोहन बहादुर वि.क.	फिक्कल-३
५४	रोशन फुयाल	फिक्कल-३-
५५	पदमलाल फुयाल	फिक्कल-३
५६	खडान्द पहाडी	फिक्कल-३-
५७	बल बहादुर श्रेष्ठ	फिक्कल-३
५८	मिन बहादुर श्रेष्ठ	फिक्कल-३-
५९	दिलिप बहादुर थापा	फिक्कल-३
६०	बिर बहादुर राउत	फिक्कल-३-
६१	दिल बहादुर श्रेष्ठ	फिक्कल-३
६२	विष्णु माया श्रेष्ठ	फिक्कल-३-
६३	अप्सरा श्रेष्ठ	फिक्कल-३
६४	मनमाया क्याप्लाकी मगर	फिक्कल-३-
६५	शम्भु बहादुर मगर	फिक्कल-३
६६	डोर बहादुर श्रेष्ठ	फिक्कल-३-
६७	मन्जु लुङ्गेली मगर	फिक्कल-३
६८	भोजराज पहाडी	फिक्कल-३-
६९	होम प्रसाद पहाडी	फिक्कल-३

(Signature)
 डनर बहादुर रजन मगर
 प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

७०	रुद्र बहादुर वि.क.	फिक्कल-३-
७१	मान बहादुर मगर	फिक्कल-३-
७२	बल बहादुर नेपाली	फिक्कल-३-
७३	प्रकाश बराल	फिक्कल-३-
७४	जित बहादुर पुलामी	फिक्कल-३-
७५	यर्दे सार्की	फिक्कल-३-
७६	ईन्दिरा आले	फिक्कल-३-
७७	गंगा बहादुर सार्की	फिक्कल-३-
७८	मिन बहादुर सार्की	फिक्कल-३-
७९	डोर बाहदुर नेवार	फिक्कल-३-
८०	दल बाहदुर सार्की	फिक्कल-३-
८१	चन्द्र कुमारी श्रेष्ठ	फिक्कल-३-
८२	सेतिमाया सार्की	फिक्कल-३-
८३	पदम बहादुर सार्की	फिक्कल-३-
८४	लिला कुमारी श्रेष्ठ	फिक्कल-३-
८५	खड्ग बहादुर परियार	फिक्कल-३-
८६	प्रवेश वि.क.	फिक्कल-३-
८७	केदार तामाङ्	फिक्कल-३-
८८	लालमाया तामाङ्	फिक्कल-३-
८९	रविन तामाङ्	फिक्कल-३-
९०	होम बहादुर सिदाली	फिक्कल-३-
९१	साने दमाई	फिक्कल-३-
९२	मदन सार्की	फिक्कल-३-
९३	भोज बहादुर मगर	फिक्कल-३-
९४	प्रेम बहादुर सार्की	फिक्कल-३-
९५	मेनुका लामिछाने	फिक्कल-३-
९६	कुल बहादुर मगर	फिक्कल-३-
९७	डोर बहादुर आले	फिक्कल-३-
९८	फुलकुमारी सार्की	फिक्कल-३-
९९	दिल बहादुर आले	फिक्कल-३-
१००	विनुता सार्की	फिक्कल-३-
१०१	गणेश बहादुर थापा	फिक्कल-३-
१०२	कृष्ण बहादुर कार्की	फिक्कल-३-

(Signature)
 उम्बरबहादुर खर्का मगर
 प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

५ न वडा

क्रस.	कृषकको नाम थर	ठेगाना
१	धन बहादुर कार्की	फिक्कल-५
२	नविन कुमार बराल	फिक्कल-५
३	भद्र कुमारी पहाडी	फिक्कल-५
४	कमला कुमारी श्रेष्ठ	फिक्कल-५
५	खिल बहादुर कार्की	फिक्कल-५
६	खड्गी माया मगर	फिक्कल-५
७	लिल बहादुर बुढाक्षेत्री	फिक्कल-५
८	राक कुमार श्रेष्ठ	फिक्कल-५
९	शिवनाथ पहाडी	फिक्कल-५
१०	थिर बहादुर सुनुवार	फिक्कल-५
११	सविना श्रेष्ठ	फिक्कल-५
१२	लिल बहादुर श्रेष्ठ	फिक्कल-५
१३	बल बहादुर श्रेष्ठ	फिक्कल-५
१४	विर बहादुर श्रेष्ठ	फिक्कल-५
१५	रण बहादुर श्रेष्ठ	फिक्कल-५
१६	शान्तिमान मगर	फिक्कल-५
१७	शान्तिमान राना मगर	फिक्कल-५
१८	विष्णु कुमारी राना	फिक्कल-५
१९	शन्तमाया पिठाकोटे	फिक्कल-५
२०	हर्क बहादुर सुनुवार	फिक्कल-५
२१	भिम प्रसाद घोरसाई	फिक्कल-५
२२	अप्सारा कुमारी मगर	फिक्कल-५
२३	सिम माया सुनुवार	फिक्कल-५
२४	जमुना नेपाली	फिक्कल-५
२५	पवित्रा माया भुजेल	फिक्कल-५
२६	कुमारी आले मगर	फिक्कल-५
२७	सुनिता सुनुवार	फिक्कल-५
२८	रेखा जोगि सुनुवार	फिक्कल-५
२९	सिताराम बराल	फिक्कल-५
३०	कृष्णमाया विश्वकर्मा	फिक्कल-५
३१	लेख बहादुर मगर	फिक्कल-५
३२	गोपिलाल मगर	फिक्कल-५
३३	टिका बहादुर श्रेष्ठ	फिक्कल-५
३४	पदम बहादुर मगर	फिक्कल-५
३५	टेक बहादुर पुलामि मगर	फिक्कल-५
३६	उद्भव बराल	फिक्कल-५
३७	दुर्गा बहादुर तामाङ	फिक्कल-५
३८	लिल बहादुर भुजेल	फिक्कल-५
३९	राजेन्द्र कुमार बराल	फिक्कल-५
४०	सुन्दरा कुमारी पाटा मगर	फिक्कल-५

(Signature)
 ड. न. बहादुर रजनी मगर
 प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

४१	राम बहादुर तामाङ	फिक्कल-५
४२	भक्त कुमारी सुनुवार	फिक्कल-५
४३	मनिता सुनुवार	फिक्कल-५
४४	श्याम बहादुर मगर	फिक्कल-५
४५	शकरमान नेपाली	फिक्कल-५
४६	भगवती सुनुवार	फिक्कल-५
४७	सेवन बहादुर पुलामी	फिक्कल-५
४८	गणेश बहादुर मगर	फिक्कल-५
४९	शरण कुमारी मगर	फिक्कल-५
५०	यसोदा पहाडी	फिक्कल-५
५१	देउ बहादुर पुलामि मगर	फिक्कल-५
५२	सुन्तली नेपाली	फिक्कल-५
५३	भगवती पहाडी	फिक्कल-५
५४	पुर्ण माया भुजेल	फिक्कल-५
५५	शेर बहादुर खड्का	फिक्कल-५
५६	खड्ग बहादुर कार्की	फिक्कल-५
५७	सित्रि बहादुर मगर	फिक्कल-५
५८	राम बहादुर श्रेष्ठ	फिक्कल-५
५९	रण बहादुर राना मगर	फिक्कल-५
६०	डोल कुमारी पुलामि मगर	फिक्कल-५
६१	इन्द्र बहादुर मगर	फिक्कल-५
६२	अर्जुन घोरासाइ	फिक्कल-५
६३	माधव बराल	फिक्कल-५
६४	दिनेश बराल	फिक्कल-५
६५	दुर्गालाल श्रेष्ठ	फिक्कल-५
६६	जित कुमारी श्रेष्ठ	फिक्कल-५
६७	कृत कुमारी श्रेष्ठ	फिक्कल-५
६८	सुन्तलीमाया श्रेष्ठ	फिक्कल-५
६९	गम्बिरमान विश्वकर्मा	फिक्कल-५
७०	भक्त बहादुर बराल	फिक्कल-५
७१	भुलामाया पुलामी	फिक्कल-५
७२	दिल बहादुर मगर	फिक्कल-५
७३	भेष बहादुर राना मगर	फिक्कल-५
७४	राम बहादुर खत्री	फिक्कल-५
७५	फौदसिङ मगर	फिक्कल-५
७६	तिलक बहादुर खत्री	फिक्कल-५
७७	खम्ब बहादुर बुढाक्षेत्री	फिक्कल-५
७८	जित बहादुर बुढाक्षेत्री	फिक्कल-५
७९	तिलक बहादुर मगर	फिक्कल-५
८०	शेर बहादुर श्रेष्ठ	फिक्कल-५
८१	मोहन नेवार	फिक्कल-५
८२	तिलक बहादुर मगर (भदौरे)	फिक्कल-५
८३	रत्न बहादुर बुढाक्षेत्री	फिक्कल-५

Handwritten signature in red ink.
 बन्नेरबहादुर रज्जन मगर
 प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

८४	जगत बहादुर श्रेष्ठ	फिक्कल-५-
८५	डम्बर बहादुर मगर	फिक्कल-५-
८६	मान बहादुर श्रेष्ठ	फिक्कल-५-
८७	दुर्गा बहादुर मगर	फिक्कल-५-
८८	पवि माया वि.क.	फिक्कल-५-
८९	धन कुमारी श्रेष्ठ	फिक्कल-५-
९०	गोकर्ण बहादुर बुढाक्षेत्री	फिक्कल-५-
९१	मन कुमारी सुनुवार	फिक्कल-५-
९२	विरेन्द्र सुनुवार	फिक्कल-५-
९३	पवन कुमारी सुनुवार	फिक्कल-५-
९४	अरुणा पहाडी	फिक्कल-५-
९५	गोमा भुजेल	फिक्कल-५-
९६	गोकर्ण दमाई	फिक्कल-५-
९७	पुर्ण माया दमाई	फिक्कल-५-
९८	छविलाल दमाई	फिक्कल-५-
९९	कृष्ण माया सुनुवार	फिक्कल-५-
१००	मनमाया मगर	फिक्कल-५-

३ शिक्षा विकास क्षेत्र तर्फ

३.१ एक मा.वि. एक फलामे टनेल (करेसा बारी) निर्माण कार्यक्रम ।

बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत पोषणमैत्री स्थानीय शासन घोषणाको लागि आ.व. २०८१।०८२ मा विनियोजित बजेट अनुसार उक्त शीर्षकमा रु.४०००००। विनियोजन गरिएको थियो । एक मा.वि. एक फलामे टनेल (करेसा बारी) कार्यक्रम अन्तर्गत वडा नं. २, ३ र ५ मा फलामे टनेल (करेसाबारी) निर्माण कार्य सफलतापूर्वक सम्पन्न गरिएको छ। यसैगरी वडा नं. ५ का दुई आधारभूत विद्यालयमा समेत फलामे टनेल निर्माण गरी पोषणमैत्री तरकारी उत्पादन सुरु गरिएको छ।

फाइदाहरू

- विद्यालयमा टनेल स्थापना हुँदा बालबालिकालाई पोषण, कृषि र व्यवहारिक सिकाइमा अवसर प्राप्त भएको छ।
- विद्यालयका बालबालिकाहरू लाई दिवा खाजाको लागि पोषणयुक्त खाजाको खानको लागि सहयोग पुगेको छ ।
- मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी उत्पादन गर्न सकिएपछि पोषणमा सुधार आएको छ।
- घरायसी खर्च घट्नुका साथै अतिरिक्त उत्पादन बिक्रीबाट आम्दानी बढेको छ।
- फलामे टनेल बलियो र दिगो भएकाले हावाहुरी तथा प्रकृतिका अन्य प्रकोपबाट सुरक्षित रहन्छ।

(Signature)
उत्तरबहादुर खत्री मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

३.२ प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहजकर्तालाई पोषण तथा बाल पोषण भत्ता सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम ।

बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत पोषणमैत्री स्थानीय शासन घोषणाको लागि निर्धारित सूचकहरु मध्य शिक्षा विकास क्षेत्रको २.२ मा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहजकर्तालाई पोषण तथा बाल पोषण भत्ता सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम लागि तोकिएको सूचकहरु मध्य यस सूचक प्रतीका लागि आ.व. २०८१।०८२ मा विनियोजित बजेट अनुसार उक्त शीर्षकमा रु.१०००००। विनियोजन गरिएको थियो । यस कार्यक्रम गाउँपालिकाका ६ वटै वडाका ५४ जना बाल विकास केन्द्रका सहजकर्ताहरूलाई लक्षित गरी पोषण तथा बाल पोषण भत्ता सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको हो। यस कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य सहभागी सहजकर्ताहरूलाई पोषणसम्बन्धी जानकारी, व्यवहार र नीति सम्बन्धी ज्ञान प्रदान गर्नु रहेको थियो। कार्यक्रमले सहजकर्ताहरूलाई पोषणमैत्री बाल विकास केन्द्र निर्माण गर्न उत्प्रेरणा दिएको छ। बाल पोषण भत्ता सम्बन्धी कार्यविधि, पारदर्शिता र व्यवहारिक प्रयोगबारे स्पष्ट जानकारी दिइएको थियो। सहभागीहरूले पोषण, आहार, सरसफाइ, बालबालिकाको स्याहारजस्ता विषयमा व्यवहारिक सत्रहरूमा पनि सहभागिता जनाए। कार्यक्रमको प्रभाव स्वरूप सहभागीहरूमा बाल पोषण सुधारमा थप जिम्मेवारी र आत्मविश्वास विकास भएको देखिएको छ। विद्यालयस्तरमै पोषण कार्यक्रमको सशक्त कार्यान्वयनको लागि सहजकर्ताहरूले नेतृत्व लिने वातावरण तयार भएको छ। पोषण सन्देशहरू समुदायमा प्रभावकारी रूपमा पुर्‍याउन सहभागी सहजकर्ताहरू सक्षम भएका छन्। यस कार्यक्रमबाट स्थानीय तहमा पोषण सुधार र बाल अधिकार संरक्षणतर्फ सशक्त योगदान पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ।

कार्यक्रमको महत्त्व

- बाल पोषण क्षेत्रमा कार्यरत सहजकर्ताहरूलाई पोषण सम्बन्धी आवश्यक ज्ञान प्रदान।
- पोषणमैत्री वातावरण निर्माणतर्फ केन्द्रहरूमा सचेतना वृद्धि।
- पोषण भत्ताको सही कार्यान्वयन र पारदर्शिता सुनिश्चित गर्न।
- पोषण नीतिहरू र कार्यक्रमप्रति सहजकर्ताको जिम्मेवारी प्रस्ट बनाउने।

कार्यक्रमका फाइदाहरू

- ५४ जना सहभागीले पोषणका सैद्धान्तिक तथा व्यवहारिक ज्ञान प्राप्त गरे।
- बाल पोषण भत्ता वितरण तथा व्यवस्थापनमा स्पष्टता आयो।
- पोषणमैत्री कार्यक्रम बाल विकास केन्द्रमै सञ्चालन गर्न सक्ने क्षमता बढ्यो।
- सहजकर्ताहरू अब समुदायमा पोषणसम्बन्धी सन्देश पुर्‍याउन सक्षम भएका छन्।
- स्थानीय तहमा पोषण सुधारको अभियानमा प्रत्यक्ष टेवा पुग्ने अपेक्षा।

कार्यक्रमका उपलब्धिहरू

- ६ वटै वडामा सहभागी सहजकर्ताहरूको पूर्ण उपस्थिति सुनिश्चित भयो।
- पोषण, आहार, सरसफाइ र बाल स्याहारसम्बन्धी विषयमा व्यवहारिक अभ्यास गरियो।
- सहभागीहरूको सन्तुष्टि र उत्साहजनक सहभागिताले कार्यक्रम सफल बन्यो।
- सहभागी सहजकर्ताहरूले आफू कार्यरत बाल विकास केन्द्रहरूमा योजना निर्माण गर्न थालेका छन्।
- पोषणको क्षेत्रमा स्थानीय नेतृत्व विकासको आधार तयार भयो।

इन्टरजहादुर रजन मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

S. L.
डनोबलडोर एजम मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

बाल विकास सहजकर्ताहरुलाई पोषण सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन र सम्पन्न पश्चात लिईएको सामुहिक तस्वीरको नमुना

S. P.
 डा. रमेश्वर खत्री
 प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

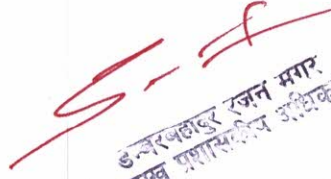
४ महिला तथा बालबालिका विकास क्षेत्र

४.१ सुनौला हजार दिनका आमाहरु (सासु/बुहारी वा श्रीमान/श्रीमती बीच पोषण सम्बन्धी अनुशिक्षण) तथा बाल संजालका सदस्यहरुलाई पोषण सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम ।

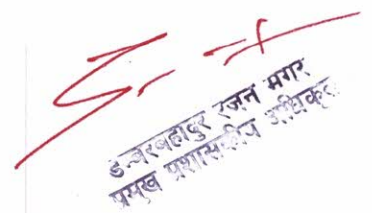
पोषणमैत्री स्थानीय शासन घोषणाको लागि निर्धारित सूचकहरु मध्य महिला तथा बालबालिका विकास क्षेत्रको ३.४ र ३.५ सुनौला हजार दिनका घरपरिवार सासु/बुहारी वा श्रीमान/श्रीमती बीच पोषण सम्बन्धी अनुशिक्षण भएको र युवा/बाल संजालका सदस्यलाई पोषण सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रमको लागि तोकिएको सूचकहरु मध्य यस सुचक प्रप्तीका लागि आ.व. २०८१/०८२ मा विनियोजित बजेट अनुसार उक्त शीर्षकमा रु.३०००००। विनियोजन गरिएको थियो । यस कार्यक्रम सुनौला हजार दिनका आमाहरु सासु/श्रीमान श्रीमतीहरु, घरपरिवारका सदस्यहरु तथा बाल संजालका सदस्यहरुको समावेशीमा सहभागितामा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सफलतापूर्वक सम्पन्न गरियो । उक्त कार्यक्रम वडा नं. ३ र ५ का सबै सुनौला हजार दिनका आमाहरु र सुनौला हजार दिनका सासु वा श्रीमान र त्यस वडाका बाल संजालका सदस्यहरुलाई पोषण सम्बन्धी, बाल अधिकार, बाल पोषण भत्ता, दिवा खाजा र पोषणमैत्री स्थानीय शासनको अवधारणा तथा यसको कार्यान्वयनका लागि विभिन्न क्षेत्रहरुको भूमिकाहरु विषय बारे पोषण सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरियो । यस कार्यक्रमको पहिलो दिन वडा नं. ३ को साविक ८ मा स्थित श्री मा.वि रातमाटा, दोस्रो दिन साविक ६ को ३ फिक्कल अस्पतालमा र साविक ३ को खुरहरीमा संचालन गरियो त्यसै गरी वडा नं. ५ को चौथो दिन साविक ९ को श्री आ.वि ठुलुडुगा, पाँचौ दिन वडा नं. ५ को साविक ७ को देविटारमा र छैटौ दिन वडा नं. ५ को वडा कार्यालयमा संचालन गरिएको थियो । यस अभिमुखीकरण कार्यक्रमले पोषण सम्बन्धी स्थानीय शासनको अवधारणालाई बलियो बनाउने, समुदायमा जनचेतना फैलाउने तथा सहभागीहरुको क्षमता अभिवृद्धिमा सकारात्मक योगदान पुर्याएको छ । यस कार्यक्रम वडा नं. ३ र ५ को सबै साविक वडाका सुनौला हजार दिनका आमाहरु, घरपरिवारका सदस्यहरु र बाल संजालका सदस्यहरुको सक्रिय उपस्थितिमा सफलतापूर्वक सम्पन्न भयो ।

कार्यक्रमका उपलब्धिहरु:

- वडा नं. ३ र ५ का सम्पूर्ण सुनौलो हजार दिन अवधिमा पर्ने आमाहरुको सक्रिय सहभागिता सुनिश्चित गरियो।
- सासु-बुहारी र श्रीमान-श्रीमतीबीच पोषण विषयमा आपसी समन्वय र भूमिका प्रष्ट भएको देखियो।
- पोषण व्यवहार सुधारको लागि आवश्यक ज्ञान, सीप र व्यवहारजन्य अभ्यास गरियो।
- सहभागीहरुमा आहार विविधता, नियमित चेकजाँच, र आयरन सेवनको अभ्यास गर्ने प्रेरणा देखियो।
- बाल संजालका सदस्यहरुले पोषण अभियानमा सक्रिय भूमिका निर्वाह गर्न थालेका छन्।
- सहभागीहरुले सिकेका कुरा परिवार र समुदायस्तरमा प्रयोग गर्न थालिसकेका छन्, जसले दीर्घकालीन पोषण सुधारमा मद्दत गर्ने अपेक्षा गरिएको छ।

उत्तरबहादुर खत्री मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

 डनरबलीडु रजन भार
 प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

वडा नं. ३ को फिक्कल अस्पताल र ५ को वडा कार्यालयमा भएको नमुना तस्वीर

५ स्वास्थ्य क्षेत्र तर्फ

५.१ स्वास्थ्य चौकीहरुमा स्तनपान कक्ष निर्माण कार्यक्रम ।

पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषण गर्दै पोषिलो राष्ट्र निर्माणमा स्वास्थ्य क्षेत्रको गहन भुमिका रहेको कुरालाई मध्यनजर गर्दै बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत पोषण विशेष कार्यक्रमका क्षेत्रहरु यस क्षेत्रमा समावेश गरी कार्य संचालन गरीदै आएको छ । पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि तय भएको सूचकहरु मध्य १६ वटा सूचक यस क्षेत्र अन्तर्गत पर्दछन्, जस मध्य पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणाका लागि सहज गराउन स्वास्थ्य चौकीहरुमा स्तनपान कक्ष निर्माण कार्यक्रम संचालन गरीएको छ । सेवा ग्राहीहरु लाई स्तनपानमा सहजता होस र बच्चाको आमाको दुध चुस्न पाउने अधिकारको सुनिश्चिता गराउन यस कार्यक्रम संचालन गरीएको हो । यस कार्यक्रम फिक्कल गाउँपालिकाको वडा नं. २, ३ र ५ मा रहेका स्वास्थ्य चौकीहरुमा रकम रु.२०००००। को लागतमा सम्पन्न छ । स्वास्थ्य चौकीमा स्थापन गरिएको कक्षले पोषण, स्वास्थ्य र सरसफाई सम्बन्धी जानकारी दिने सशक्त माध्यमको रूपमा काम गर्दछ । यस कक्षको माध्यमबाट बालबालिका, किशोरी, गर्भवती महिला तथा आमाहरुलाई पोषणमैत्री व्यवहार, स्वच्छता अभ्यास, र नियमित स्वास्थ्य सेवामा पहुँचबारे शिक्षित गरिन्छ । स्थानीय समुदायलाई पोषण र स्वास्थ्यप्रति सचेत बनाउने उद्देश्यले सञ्चालन गरिएको यो कक्षा समुदायमा दीर्घकालीन परिवर्तन ल्याउन सहयोगी छ । यसले विशेषगरी महिला तथा किशोरीहरुलाई सशक्तीकरण गरी उनीहरुलाई आफ्ना निर्णयमा सहभागी हुने वातावरण सिर्जना गर्दछ । समाजिक संवाद र पोषण सन्देशहरुको नियमित प्रवाहका लागि यो एक स्थायी मंचको रूपमा रहेको छ ।

उपलब्धिहरु:

- वडा नं. २, ३ र ५ मा रहेका स्वास्थ्य चौकीहरुमा स्तनपान कक्ष निर्माण भई संचालनमा आएको छ ।
- समुदायमा पोषण र स्वच्छता सम्बन्धी जानकारी प्रवाहमा उल्लेखनीय सुधार आएको छ ।
- स्तनपान कक्ष सञ्चालनपछि गर्भवती महिला तथा आमाहरुमा सुत्केरी स्याहार र आहार विविधताको अभ्यास बढेको छ ।
- बालबालिकाको वृद्धि, तौल र पोषण मूल्यांकन नियमितरूपमा हुन थालेको छ ।
- स्थानीय स्वास्थ्य संस्था र समुदायबीचको सहकार्य अभूत सशक्त भएको छ ।
- स्तनपान कक्षमा सहभागिता जनाउनेको संख्या निरन्तर बढिरहेको छ, जसले यस कार्यक्रमको प्रभावकारिता पुष्टि गर्दछ ।
- समुदायले स्वेच्छिक रूपमा पोषण सम्बन्धी गतिविधिमा अग्रसरता लिन थालेको छ ।

उन्मुखीत राजन शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

५.२ पोषणमैत्री स्वास्थ्य चौकी निर्माण कार्यक्रम ।

फिक्कल गाउँपालिकाले बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत पोषणमैत्री वातावरण सिर्जना गर्ने उद्देश्यले वडास्तरीय स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणाको प्रक्रियामा समावेश गरेको हो। पोषणमैत्री वडा घोषणा गर्नुअघि सो वडाका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरू पोषणमैत्री घोषणा गर्नु आवश्यक रहेको सन्दर्भमा वडा नं. २ को स्वास्थ्य चौकी सुम्नाम पोखरी र वडा नं. ३ को फिक्कल अस्पताल मिति २०८२/२/२९ र वडा नं. ५ को सोल्पाठाना स्वास्थ्य चौकी २०८२/२/३० गतेका दिन पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा गरिएको हो। पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्थाको मुख्य उद्देश्य जनसाधारणलाई पोषणसम्बन्धी गुणस्तरीय सेवा उपलब्ध गराउनु हो। मातृ, नवजात शिशु, बालबालिका, किशोरी र सुत्केरी महिलाहरूलाई लक्षित गरेर आवश्यक पोषण सेवाहरू प्रदान गर्ने उद्देश्यले यस्तो स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन गरिन्छ। यस संस्थामार्फत सेवाग्राहीलाई नियमित तौल तथा उचाइ मापन, पोषण स्थिति मूल्याङ्कन, आहार विविधताबारे परामर्श तथा आवश्यक नुष्चयलगतचष्मलत सप्लिमेन्ट वितरण गरिन्छ। समुदायमा पोषणको महत्त्व बुझाउन तथा व्यवहार परिवर्तन गराउन पोषण शिक्षा र सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिन्छ। पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था बहुक्षेत्रीय पोषण रणनीतिअनुसार स्थानीय तहमा पोषणसम्बन्धी कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने उद्देश्यले स्थापना गरिन्छ। पोषण जोखिममा परेका वर्गहरूलाई लक्षित गर्दै समावेशी, सहज र गुणस्तरीय सेवा प्रवाह यस संस्थाको अर्को प्रमुख उद्देश्य हो। पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था गाउँ तथा वडास्तरमै पोषण सेवाको पहुँच सुनिश्चित गर्ने एक प्रभावकारी माध्यम हो। यस संस्थाबाट प्रदान गरिने पोषण सेवा, सल्लाह र परामर्शका कारण सेवाग्राहीले आफू र आफ्ना बालबालिकाको पोषण अवस्थाबारे जानकारी पाउने अवसर पाउँछन्। समुदायमा पोषणसम्बन्धी गलत धारणा हटाउन र सही व्यवहारको अभ्यास गराउन यस संस्थाको भूमिका अत्यन्त महत्त्वपूर्ण हुन्छ। स्वास्थ्य सेवा र पोषण सेवा एउटै संस्थाबाट उपलब्ध हुने भएकाले सेवा उपयोग गर्न सहज र सरल भएको हुन्छ। बालबालिकामा देखिने कुपोषण, महिलाको कमजोरी, रक्तअल्पता, तथा आहारको एकरूपताजस्ता समस्यामा सुधार ल्याउन पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्थाले प्रत्यक्ष सहयोग पुर्याउँछ। यसरी पोषणको माध्यमबाट जनस्वास्थ्य सुधार गर्नमा यस संस्थाले दीर्घकालीन योगदान दिने अपेक्षा गरिएको छ।

घोषित स्वास्थ्य संस्था विवरण

- वडा नं. २ - पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा मिति: २०८२/२/२९
- वडा नं. ३ - पोषणमैत्री फिक्कल अस्पताल स्वास्थ्य संस्था घोषणा मिति: २०८२/२/२९
- वडा नं. ५ - पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा मिति: २०८२/२/३०

कार्यक्रमका उपलब्धिहरू

- स्वास्थ्य संस्था स्तरमै पोषणमैत्री सेवा प्रवाह सुनिश्चित गरिएको छ।
- सेवाग्राहीलाई लक्षित पोषण सन्देश, परामर्श, र व्यवहारिक सेवा प्रदान गर्न थालिएको छ।
- मातृशिशु पोषण, गर्भवती महिला सल्लाह, र बाल पोषण सेवामा सुधार आएको छ।
- आहार विविधता, नियमित आयरन सेवन, र तालिका अनुसारको खोप सेवा प्रवाहमा नियमितता देखिएको छ।
- स्वास्थ्य संस्था तथा समुदायबीच पोषणमा सहकार्य र संवाद सुदृढ भएको छ।
- पोषण सूचकांक सुधारमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने अपेक्षा गरिएको छ।

ड. नरजोषुर रजनी मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

- अब वडा स्तरमै पोषणमैत्री वडा घोषणा गर्नुपर्ने पूर्वाधार तयार भएको छ।

पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणाका केही तस्वीरहरु

वडा नं. २, ३ र ५ का स्वास्थ्य संस्था घोषणा समारोहका भलकहरु

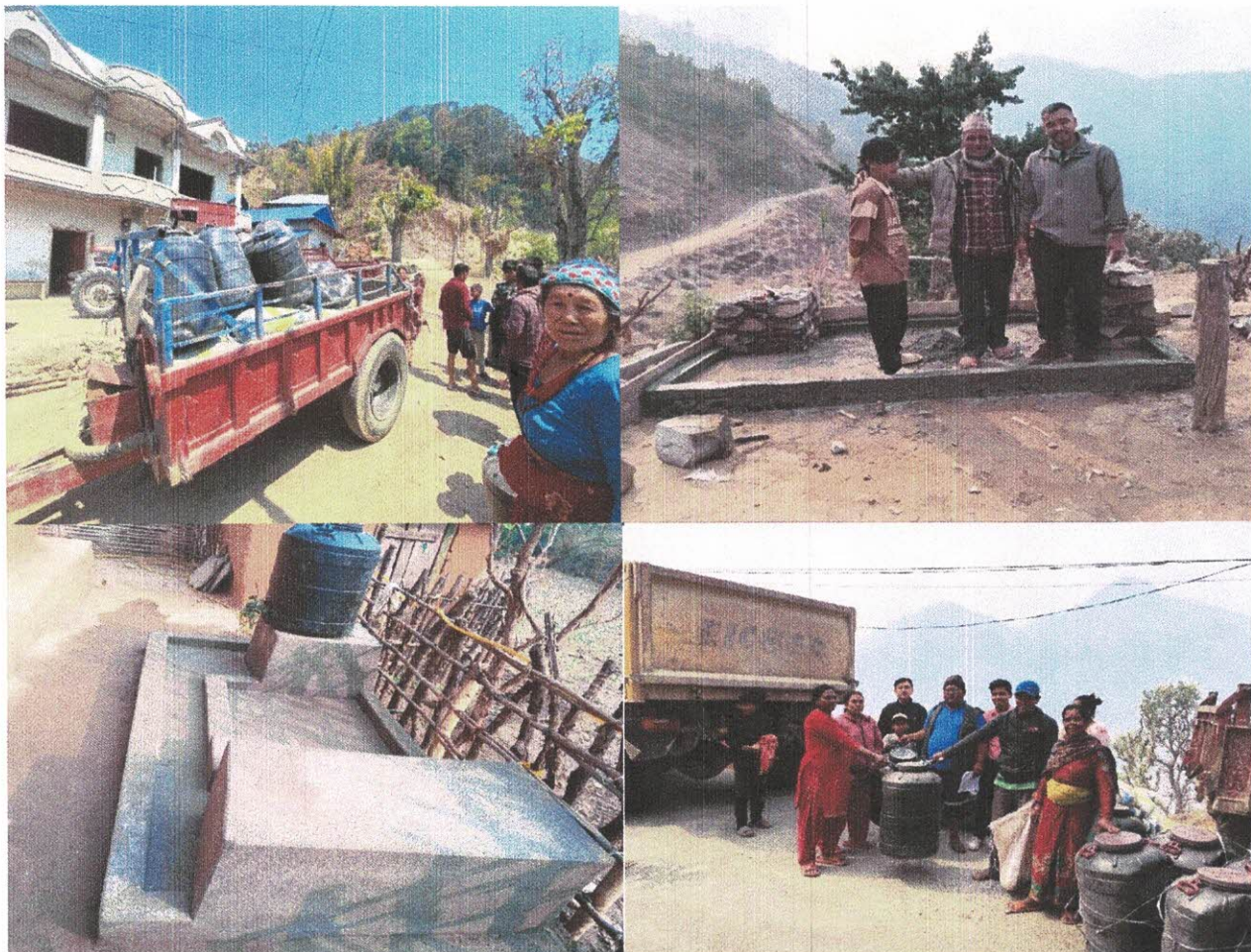

६ खानेपानी तथा सरसफाई विकास क्षेत्र तर्फ :

६.१ एक घर एक जुठेलो प्रबर्द्धन तथा आवश्यक सामाग्री वितरण कार्यक्रम ।

बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्र तर्फको सूचकहरु पूरा गर्नको निम्ति यस क्षेत्रमा निर्दिष्ट सूचकहरु अन्तर्गत करेसाबारी को लागि पानी संकलन र सरसफाई र सहज सुविधाको सुनिश्चितता गर्न आ.व.२०८१/०८२ को बजेट बाट यस कार्यक्रम सम्पन्न गरीएको हो । फिक्कल गाउँपालिकाका २,३ र ५ नं. वडाका ६६९ घरधुरीहरुलाई जुठेलो निर्माण सामाग्री वितरण भएको थियो उपलब्धी :

- वडा नं. २,३ र ५ ६६९ घरधुरी जुठेलो निर्माण गरियो ।
- करेसाबारीको लागि पानी संकलन गर्न व्यवस्थित जुठेलो निर्माण ।

भरपाई बाबै

[illegible]

भरपाई दावे

[illegible]

भरपाई दाद

क्र.स	नाम	ठेगाना	सामान्य विवरण	हस्ताक्षर बुधको	
१	बिर व. थापा	गिम्न-२/५-४	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	मि.प.प.प.
२	गिता रमन लाउरी	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	गिता
३	पुष्प लाउरी	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	डर
४	अन व. लाउरी	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	कुमारी
५	सिधा लाउरी	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	मैया
६	निर प्रसाद मिश्र	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	निर
७	सोन कुमारी लाउरी	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	गौरी
८	देव बहादुर लाउरी	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	मैया
९	जोती व. लाउरी	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	मैया
१०	लालू मया लाउरी	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	लालू मया
११	लालू व. लाउरी	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	मैया
१२	धनमिर लाउरी	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	मैया
१३	माल व. लाउरी	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	मैया
१४	मैया व. थापा	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	मैया
१५	कुन बहादुर लाउरी	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	मैया
१६	नर बहादुर लाउरी	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	मैया
१७	मिना लाउरी	"	२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	मैया
			२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	
			२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	
			२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	
			२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	
			२ बोरा सिमेन्ट	१ धान डम	

भरपाई दाद

[illegible]

राष्ट्रीय योजना कार्यक्रम अन्तर्गत एक घर एक जुटेलो प्रवर्द्धन तथा आवश्यक सामग्री वितरण कार्यक्रममा महिला समोजिकको सामग्री खुकलिएको भएपाई ।

क्र.स.	नाम	ठेकाना	सामान्यो विवरण	हस्ताक्षर चुनको	
१.	शंकर बहादुर कार्की	चिप्लेन च. २५-११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	शंकर
२.	दल बहादुर थापा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	दल
३.	लाल बहादुर थापा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	लाल
४.	विष्णु बहादुर रिज	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	विष्णु
५.	नेत्र बहादुर शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	नेत्र
६.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
७.	हरि थापा रिज	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	हरि
८.	डेउ ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	डेउ
९.	डेउ ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	डेउ
१०.	अमर ब. कार्की	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	अमर
११.	पुर्ण ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	पुर्ण
१२.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
१३.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
१४.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
१५.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
१६.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
१७.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
१८.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
१९.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
२०.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
२१.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
२२.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
२३.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
२४.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
२५.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
२६.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
२७.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
२८.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
२९.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश
३०.	रमेश ब. शर्मा	११	२ बोरा सिमेन्ट	१ पाण डम	रमेश

अवकाश . ६

क्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत एक घर एक जुटेल्लो प्रवर्द्धन तथा आवश्यक सामग्री वितरण कार्यक्रममा निम्न बमोजिमको सामग्री बुझिलिएको भएपाई ।

तथ्याङ्क :

क्र.स	नाम	ठेकावा	खामनाची विवरण	हस्ताक्षर बुद्धीकी	
१५	बाल बहादुर कुमारी सुनुवार	१५५५५५ - १५५५५५ - १५	२ बोरा विमेन्ट	१ थान डम	बाल
१६	देवदेव सुनुवार	१५५५५५ - १५५५५५ - १५	२ बोरा विमेन्ट	१ थान डम	देवदेव
१७	जित बहादुर शाही	१५५५५५ - १५५५५५ - १५	२ बोरा विमेन्ट	१ थान डम	जित
१८	विना माया सुनुवार	१५५५५५ - १५५५५५ - १५	२ बोरा विमेन्ट	१ थान डम	विना
१९	लक्ष्मण सुनुवार	१५५५५५ - १५५५५५ - १५	२ बोरा विमेन्ट	१ थान डम	लक्ष्मण
२०	गणेश सुनुवार (३)	१५५५५५ - १५५५५५ - १५	२ बोरा विमेन्ट	१ थान डम	गणेश
२१	बसु माया सुनुवार	१५५५५५ - १५५५५५ - १५	२ बोरा विमेन्ट	१ थान डम	बसु
२२	सुमना सुनुवार	१५५५५५ - १५५५५५ - १५	२ बोरा विमेन्ट	१ थान डम	सुमना
२३	गणेश सुनुवार (३)	१५५५५५ - १५५५५५ - १५	२ बोरा विमेन्ट	१ थान डम	गणेश
२४	देव बहादुर सुनुवार	१५५५५५ - १५५५५५ - १५	२ बोरा विमेन्ट	१ थान डम	देव
२५	देव बहादुर सुनुवार	१५५५५५ - १५५५५५ - १५	२ बोरा विमेन्ट	१ थान डम	देव
२६	दिल बहादुर नेपाली	५	२ बोरा विमेन्ट	१ थान डम	दिल
२७	बांगरा बहादुर नेपाली	५	२ बोरा विमेन्ट	१ थान डम	बांगरा
			२ बोरा विमेन्ट	१ थान डम	
			२ बोरा विमेन्ट	१ थान डम	

अबला ६

क्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत एक घर एक जुटेल्लो प्रबर्द्धन तथा आवश्यक सामग्री वितरण कार्यक्रममा पहिल बमोजिमको सामग्री मुक्ति लिएको भरपाई ।

क्र.स	नाम	डेपान	साभामको विवरण	हस्ताक्षर पुस्तको	
१	देव माया बडुवाना	५	२ बीरा सिमेन्ट	१ धान डम	देव
२	बैद्यजी रावा मजु	५	२ बीरा सिमेन्ट	१ धान डम	बैद्यजी
३	बाबुराज रावा मजु	५	२ बीरा सिमेन्ट	१ धान डम	बाबुराज
४	मूल बहादुर जोशी	५	२ बीरा सिमेन्ट	१ धान डम	मूल
५	मिर्जा जोशी	५	२ बीरा सिमेन्ट	१ धान डम	मिर्जा
६	मंगेपाना जोशी	५	२ बीरा सिमेन्ट	१ धान डम	मंगेपाना
७	दिना इनामी माया काँडे	५	२ बीरा सिमेन्ट	१ धान डम	दिना
८	पदन बहादुर जोशी	५	२ बीरा सिमेन्ट	१ धान डम	पदन
९	नोबल बहादुर बडुवाना	५	२ बीरा सिमेन्ट	१ धान डम	नोबल
१०	बांगला बहादुर नेपाली	५	२ बीरा सिमेन्ट	१ धान डम	बांगला
११	मंजप बुजुवाल	५	२ बीरा सिमेन्ट	१ धान डम	मंजप
१२	भाद्रिको बुजुवाल	५	२ बीरा सिमेन्ट	१ धान डम	भाद्रिको
१३	अन बहादुर बुजुवाल	५	२ बीरा सिमेन्ट	१ धान डम	अन
१४	विठ्ठला बुजुवाल	५	२ बीरा सिमेन्ट	१ धान डम	विठ्ठल
१५	गुल बहादुर दाहाड	५	२ बीरा सिमेन्ट	१ धान डम	गुल

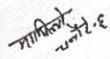
9 June 2012

श्रीगणेशाय नमः
श्रीगणेशाय नमः

प्राथमिक पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत एक घर एक जुठेल्लो प्रबर्द्धन तथा आवश्यक सामाग्री वितरण कार्यक्रममा उपस्थित यमोजिमको सामाग्री बंक्ति लिएको भएपाई ।

[illegible]

5-2
उत्तरवहोदुर रजन मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

महामहोदय . ६

शाल :

[illegible]

सपथशाल :

[illegible]

तुम्हारे दोस्त

अपशिष्ट :

क्र.स	नाम	डेमान्ड	साथमाथको विवरण	हस्ताक्षर बुझेको
१	पवन थापा	विष्मका - ३ एवाकड - X	२ बीरा सिमेट	१ थान डम एवाका
२	दाविना दाहि	"	२ बीरा सिमेट	१ थान डम काविना
३	पद्म माया श्रेष्ठ	"	२ बीरा सिमेट	१ थान डम पद्म
४	पद्म माया थापा	"	२ बीरा सिमेट	१ थान डम पद्म
५	कुण्डा काँडा श्रेष्ठ	"	२ बीरा सिमेट	१ थान डम कुण्डा
६	रमेश गजगली मगर	"	२ बीरा सिमेट	१ थान डम रमेश
७	मोहन श्रेष्ठ	"	२ बीरा सिमेट	१ थान डम मोहन
८	पद्म मजडुर श्रेष्ठ	"	२ बीरा सिमेट	१ थान डम पद्म
९	पवित्रा थापा मगर	"	२ बीरा सिमेट	१ थान डम पवित्रा
१०	होम कुमारी श्रेष्ठ	"	२ बीरा सिमेट	१ थान डम होम
११	विष्णु माया विष्मका श्रेष्ठ	"	२ बीरा सिमेट	१ थान डम विष्णुमाया
१२	सुनिता श्रेष्ठ	"	२ बीरा सिमेट	१ थान डम सुनिता
१३	सिद्ध कुमारी श्रेष्ठ	"	२ बीरा सिमेट	१ थान डम सिद्ध
१४	मंगल मजडुर श्रेष्ठ	"	२ बीरा सिमेट	१ थान डम मंगल
१५	कुण्डा कुमारी श्रेष्ठ	"	२ बीरा सिमेट	१ थान डम कुण्डा कुमारी

2/5/21

विशाल :

[illegible]

5-1
 ७ नवंबर १९६४
 प्रमुख प्रशासक, जिला प्रशासन

भरपाई बाँदै

श्रीमत्तम पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत एक घर एक जुठेलो प्रबर्द्धन तथा आवश्यक सामग्री वितरण कार्यक्रममा
शिरात बमोजिमको सामग्री बुझिलिएको भरपाई।

पेशिल :

क्र.स	नाम	ठेगाना	सामानको विवरण	इस्तेमाल हुनेको
१	नारायण प्रसाद पहाडी	चिक्कल-३ सुमि-६	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
२	डेदासाय पहाडी	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
३	दिनारी प्रसाद पहाडी	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
४	विष्णु प्रसाद पहाडी	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
५	राम प्रसाद पहाडी	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
६	सुभाष पहाडी	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
७	निर्बिराम पहाडी	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
८	कुमार प्रसाद पहाडी	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
९	लक्ष्मण पहाडी	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
१०	शान्तिमान पहाडी	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
११	डांग माया धनल्ला	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
१२	रविन्द्र धनल्ला	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
१३	शिव प्रसाद नानाड	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
१४	मोल्मान रिड	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
१५	कुन्द बहादुर नानाड	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम

CS Scanned with CamScanner

भरपाई बाँदै

श्रीमत्तम पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत एक घर एक जुठेलो प्रबर्द्धन तथा आवश्यक सामग्री वितरण कार्यक्रममा
शिरात बमोजिमको सामग्री बुझिलिएको भरपाई।

पेशिल :

क्र.स	नाम	ठेगाना	सामानको विवरण	इस्तेमाल हुनेको
१६	अष्टा बहादुर	चिक्कल-३ सुमि-६	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
१७	दिल कुमारी थापा	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
१८	अनिषा श्रेष्ठ	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
१९	दिना श्रेष्ठ	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
२०	कुमारी थापा मगर	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
२१	अष्ट माया थापा मगर	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
२२	सिला माया श्रेष्ठ	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
२३	अम्बत कुमारी श्रेष्ठ	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
२४	सुम्ना देवी श्रेष्ठ	"	२ बोरा सिमेट	१ पान डम
			२ बोरा सिमेट	१ पान डम
			२ बोरा सिमेट	१ पान डम
			२ बोरा सिमेट	१ पान डम
			२ बोरा सिमेट	१ पान डम
			२ बोरा सिमेट	१ पान डम
			२ बोरा सिमेट	१ पान डम
			२ बोरा सिमेट	१ पान डम

CS Scanned with CamScanner

५-१४
ड. बरबहादुर रजनी मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

६.२ जुठेल्लो निर्माण गर्ने घरपरिवारलाई शुद्ध खानेपानीको लागि फिल्टर वितरण कार्यक्रम ।

बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्र तर्फको सूचकहरु पूरा गर्नको निम्ति यस क्षेत्रमा निर्दिष्ट सूचकहरु अन्तर्गत आधारभुत तहको खानेपानी सुविधाको सुनिश्चितता गर्न आ.व.२०८१।०८ को बजेट बाट यस कार्यक्रम सम्पन्न गरीएको हो । फिक्कल गाउँपालिकाका २,३ र ५ नं. वडाका विपन्न घरपरिवार, सुनौला हजार दिनका घरपरिवारहरु लाई स्वच्छ खानेपानी पिउनको लागि प्रति घरपरिवार एक थानका दरले ३०० वटा फिल्टर वितरण भएको थियो । स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार रकम रु.९०००००। को विनियोजनमा यस कार्यक्रम सम्पन्न भयो ।

उपलब्धी :

- वडा नं. २,३ र ५ का ४६० विपन्न तथा सुनौला हजार दिनका घरपरिवारहरु लाई सुरक्षित पानी उपभोगमा सहयोग पुगेको
- सबै घरपरिवारमा सुरक्षित खोपानी पिउने अभियासको विकास
-

घरपरिवारहरुलाई फिल्टर वितरण पस्छात लिईएको सामुहिक तस्वीरको नमुना

५-४
डिप्टी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

७ शासकीय प्रबन्ध क्षेत्र तर्फ

७.१ गाउँपालिका स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको बैठक ।

पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाका सूचकमा उल्लेख भए अनुसार शासकीय प्रबन्ध क्षेत्र अन्तर्गत गाउँपालिका स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको बैठक संचालन गरी निर्देशक समितिको बैठकको नियमितता कायम गर्नको निम्ती पालिका स्तरमा चार पटक यस बैठकको आयोजना भयो । आ.व.०८१।०८२ मा यस कार्यक्रम संचालनको निम्ती रकम रु. ५००००। विनियोजन भई लक्षित कार्यक्रममा खर्च भयो ।

उपलब्धी :

- गाउँपालिका स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको बैठक ४ पटक सम्पन्न भई यस समितिका सबै पदाधीकारीहरु सक्रिय भएको ।

गाउँपालिका स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको बैठक संचालन भईरहेको तस्वीरको नमुना

७.२ वडा स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको बैठक ।

पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाका सूचकमा उल्लेख भए अनुसार शासकीय प्रबन्ध क्षेत्र अन्तर्गत वडा स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको बैठक संचालन गरी निर्देशक समितिको बैठकको नियमितता कायम गर्नको निम्ती वडा स्तरमा प्रति वडा दुई दुई पटकका दरले बैठक संचालन गरीयो । आ.व.०८१।०८२ मा यस कार्यक्रम संचालनको निम्ती रकम रु.१ विनियोजन भई लक्षित कार्यक्रममा खर्च भयो ।

उपलब्धी :

- वडा स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको बैठक प्रत्येक वडामा दुई दुई पटक बसि समितिका सदस्यहरु सकृय रुपमा बैठकमा सहभागी भएका ।

वडा स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको बैठक संचालन र सम्पन्न पश्चात लिईएको सामुहिक तस्वीरको नमुना

७.३ वडा कार्यालय र स्वास्थ्य चौकीहरुमा पोषण कर्नर को स्थापना ।

पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाको लागि पोषण जन्य बस्तुहरु हामीले खाने खानामा कुनकुन क्षेत्र बाट र कुन कुन वर्गका खाद्य बस्तुहरु बाट उपलब्ध हुन्छन् भन्ने विषयलाई सरवसाधारणले बुझ्ने हिसाबले व्यवस्थापन गरीएको कार्यक्रम पोषण कर्नर हो । सेवाग्राहीलाई पोषण सम्बन्धी सचेतना गराउन शासकीय प्रबन्ध क्षेत्र अन्तर्गतका सूचक पुरा गर्न यस कार्यक्रम संचालन गरीएको थियो । फिक्कल गाउँपालिकाको सम्पूर्ण वडा वडा कार्यालय र स्वास्थ्य चौकीहरुमा पोषण कर्नर स्थापना गर्नका लागि रकम रु.२०००००। विनियोजन भई यस कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो ।

पोषण कर्नर निर्माण सम्पन्न पश्चात अनुगमनको नमुना तस्वीर

ड.नरबहादुर रजनी मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

कार्यक्रमको समस्या र चुनौतीहरु

१.समन्वयको अभाव

- गाउँपालिकाका विभिन्न निकाय (स्वास्थ्य, कृषि, शिक्षा, खानेपानी) बिच प्रभावकारी समन्वयको कमी ।
- स्थानीय तहका पदाधिकारी र समुदायबीच संवाद र सहकार्य कमजोर हुनु ।

२.बजेट र स्रोतको समिति

- बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमका लागि आवश्यक पर्ने बजेट अपुग हुनु ।
- विशेषगरी ग्रामीण क्षेत्रका लागि स्रोत र साधनको असमान वितरण ।

३.जनचेतनाको अभाव

- स्थानीय बासिन्दाहरुमा पोषणको महत्त्व र त्यसका दिगो उपायहरुको ज्ञानको कमि हुनु ।
- पोषणमा आधारित व्यवहार परिवर्तनका लागि समुदायलाई प्रभावकारी रुपमा संलग्न गराउन कठिनाई ।

४.भौगोलिक चुनौतीहरु

- दुर्गम वडाहरुमा सेवा तथा पोषण सामग्री पुर्याउन कठिनाई ।
- पहाडी क्षेत्रहरुमा यातायात र पहुँचको समस्या ।

५.प्राविधिक र जनशक्तिको अभाव

- पोषण सम्बन्धी विशेषज्ञ, स्वास्थ्यकर्मी, र प्रशिक्षित जनशक्तिको अभाव ।
- प्राविधिक सहयोग तथा निगरानी गर्ने क्षमाताको सीमितता ।

६.परम्परागत सोच र सांस्कृतिक अवरोध

- महिलाहरु र बालबालिकाको पोषणमा ध्यान नदिने परम्परागत सोच ।
- सुत्केरी आमा र बालबालिकाको आहारमा स्थानीय मान्यताका कारण विविधता नअपनाउनु ।

७.शिक्षा र साक्षरताको कमी

- बालबालिकाको पोषणमा अभिभावकको भूमिकामा कमी देखिन्छ, खासगरी कम शिक्षित परिवारमा ।

५-४
उत्तरदाता रजन भगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

- विद्यालयका पोषण कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन हुन नसक्नु ।

समस्याहरु समाधान गर्न सुझावहरु

१. समन्वय र साभेदारी

- स्थानीय तहका सबै निकाय बीच नियमित बैठक र योजना साझा गर्ने ।
- गैरसरकारी संस्था र स्थानीय समुदायलाई समेटेर सहकार्य गर्ने ।

२. बजेट व्यवस्थापन र दिगो योजना निर्माण

- प्राथमिकताका आधारमा बजेट वितरण गर्ने ।
- बहुक्षेत्रीय पोषणका लागि स्थानीय स्रोत र दातृ निकायको सहयोग सुनिश्चित गर्ने र।

३. जनचेतना अभियान संचालन

- समुदायमा पोषण सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- महिलाहरु र अभिभावकहरुलाई पोषण र स्वच्छताबारे विशेष प्रशिक्षण दिने ।

४. प्राविधिक र पूर्वधार सुधार

- स्थानीय स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा दक्ष जनशक्ति उपलब्ध गराउने ।
- दुर्गम क्षेत्रका लागि पोषण सामग्री र स्वास्थ्य सेवा पुर्याउन विशेष योजना बनाउने ।

५. सांस्कृतिक सोच परिवर्तन

- परम्परागत सोचलाई वैज्ञानिक आधारमा बदल्न ग्रामीण क्षेत्रमा शिक्षा र प्रशिक्षण अभियान संचालन गर्ने ।

६. निगरानी प्रणाली स्थापना

- स्थानीय स्तरमा निगरानी समिति गठन गरी कार्यान्वयनको प्रगति मापन गर्ने ।
- डिजिटल प्रणाली प्रयोग गरी तथ्याङ्क संकलन र विश्लेषण गर्ने ।

ड. बरबहादुर खन मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

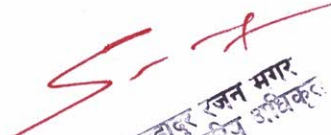

निष्कर्ष :

आ.व. २०८१।०८२ सालको स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार यस सिन्धुली जिल्लाको फिक्कल गाँउपालिकामा तोकिएका २,३ र ५ नं. वडाहरुमा बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम स्वीकृत भई संचालन गरेको देखियो । फिक्कल गाँउपालिकाको स्वीकृत उक्त कार्यक्रम तोकिएका वडाहरुमा २०८१ साल असोज महिना देखि २०८२ साल अषाढ मसान्त सम्म संचालन गर्दा सबल पक्ष नै बढी प्राप्त भयो । विभिन्न चुनौतिहरुको सामना गर्नुपर्यो । यस कार्यक्रमबाट तोकिएका सरोकारवालाहरु लाई कार्यक्रमले सकारात्मक सोचको विकास गरायो तर यसका लागि आर्थिक लगानी वृद्धि गरी आगामी वर्षहरुमा सबै वडाहरुमा पुग्ने अख्तियारी प्राप्त भएमा मात्र आशातीत उपलब्धिहरु प्राप्त गर्न सकिने देखिन्छ । यस कार्यक्रमलाई अझ बढि सफल पार्ने हो भने एक जान बहुक्षेत्रीय पोषण विज्ञ व्यक्तिको समेत व्यवस्था गर्नु पर्ने देखिन्छ । जसले गर्दा जनमानसले पोषणको बढि भन्दा बढि ज्ञान पाउने आशा गर्न सकिन्छ । साना उमेरमा विवाहका कारण पाठेघर खस्ने समस्या, कम तौलको बच्चा जन्मने, बाल मृत्यु हुने, मृत्यु र जन्मिएका धेरै जसो बालबालिका पनि कुपोषणको शिकार भैरहेको विभिन्न अनुसन्धानले देखाईरहेको छ । बालविवाह कै कारण सामान्य पढाई सम्म पनि गर्न नपाउनु र दिन प्रतिदिन घरव्यवहारले थिच्दै जानु घरायसी काम भित्र पनि परम्परागत चुलोको प्रयोगका कारण दम खोकी, क्षयरोग जस्ता रोगको किशोर हुनु पनि कुपोषणको एक कारण तत्वको रुपमा लिन सकिन्छ । समग्र गाउँपालिकाकै पोषण स्थितिमा सुधार ल्याउनका लागि किशोरी अवस्था देखि नै प्रजनन स्वास्थ्य, महिनावरी स्वच्छता सम्बन्धी ज्ञान हुन जरुरी छ । भने बच्चा गर्भमा रहे देखि २ वर्षको उमेर भित्र दिमागको ८० प्रतिशत भागको विकास हुने भएकोले यो अवधि भित्र पोषणयुक्त खानपान, स्तरीय सरसफाईयुक्त बानी व्यवहार र सकारात्मक सोच हुन जरुरी छ । सोही कुरालाई मध्यनजर गरी सुनौला हजार दिनका भित्रका आमा र बच्चाको स्वास्थ्यलाई ख्याल गरी यो गाउँपालिकामा भएका सम्भावना र चुनौती र अवसरहरुको खोजी गर्नका लागि र सबै सरोकारवाला निकायसंग हातेमालो गर्दै भविष्यका कर्णधार बालबालिकाको पोषण अवस्थामा सुधार ल्याउन अति आवश्यक छ ।

अतः : आगामी दिनहरुमा यस्ता किसिमका सचेतामूलक कार्यक्रमहरु यस विकट सिन्धुली जिल्लाको फिक्कल गाउँपालिकामा संचालीन लाई निरन्तरता दिदै अगाडि बढ्दा यँहाका बासिन्दाहरुले पोषण सम्बन्धी ज्ञान पाई त्यसको प्रयोग तथा उपयोग र जीवनयोगी सिपको विकास भई समृद्ध समाज निर्माण हुने देखिन्छ ।

प्रतिवेदक : फिक्कल गाँउपालिका बहुक्षेत्रीय पोषण योजना
खाड्साड, सिन्धुली, बागमी प्रदेश, नेपाल ।

डनरबहादुर रजत मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत